SALI
26
Temmuz 1938
YIL: 21-3
Sayı: 7378-1468

KURUN

İSTANBUL — Ankara Caddesi
Posta kutusu: 46 (İstanbul)

Telgraf adresi: Kurun - İstanbul
Telef. 21413 (Yazı) 24370 (İdare)

Bugün 12 sayfa
Sayısı heryerde 100 para

Hayfada Yahudilerin müthiş bir suikastı:

Araplardan 47 ölü, 52 yaralı var

Araplar Yahudi mağazalarını yaktılar, otomobilleri devirdiler

İngiliz hava kuvvetleri müdahaleye hazır bir halde Hayfa üzerinde uçuyor

Başvekilimiz dün Yerli Mallar Sergisini gezdi

Celâl Bayarın gazetemize beyanatı

"Memleketimizde istihsalâtın arttığına, kalitesinin gündengüne iyileşmekte olduğuna şüphe etmemek caiz olur"

"Bence sanayi demek, medeniyet demektir. Medeniyet ise mübalâğasız sanayi demektir.,,

Başvekil dün sergiyi gezerken

Celâl Bayar sergiyi nasıl gezdi

Başvekilimiz B. Celâl Bayar, dün saat 17 de beraberinde hususî kalem müdürü B. Baki Sedes olduğu halde Galatasaray yerli mallar sergisine gelerek bütün pavyonları yakın bir alâka ile gezdi. Millî sanayicilerimiz-

(Sonu sa. 2 sü. 3)

Başvekilin muharririmize beyanatı

Başvekilimiz B. Celâl Bayar, dün yerli mallar sergisini gezdikten sonra kendisiyle görüşen Kurun muharririne şu mühim beyanatta bulunmuştur:

"Bence sergilerimizi, iki noktadan

(Sonu sa. 2 sü. 4)

Yalovada tekâmül

Sayılı tıp üstadlarımızdan profesör Dr. Mazhar Osmanın bir müddet evvel beynelmilel bir tıp kongresine iştirak etmek için Cezaire yaptığı seyahat maalesef bir romatizma almasına malolmuş. Onun için üstad beş ,on gündür Yalovada bulunuyor. Kendisiyle hasbihal ederken Otel Termal açıldıktan sonra Yalovanın mazhar olduğu tekemmülden bana memnuniyetle bahsederek:

— Birçok Avrupa su şehirlerini gördüm. Bugün Yalovayı artık onların en yüksekleri ile kıyas edebiliriz."

Dedi. Aziz profesörün bu kıymetli şehadetini memleket hesabına iftiharla kaydediyorum.

Hakikaten bu sene Yalovaya gidişimdi geçen yıllara nisbetle, büyük bir değişiklik ile karşılaşmış bulundum. Fakat bu değişiklik yalnız orada yeniden büyük ve güzel bir otel yapılmış ve açılmış olmasından ileri gelmeyor. Yalova müesseselerinin umumi müdürlüğüne Nihat Reşat gibi su tedavisi usullerinde Avrupada bile şöhreti ve mevkii olan bir oterite geçmiş olmasının her adımda iyi tesirleri ve eserleri görülüyor.

Evvelce Yalova tabiî güzellikleri, kıymetli su kaynakları ile yeşil bir bahar cennetiydi. Şimdi bu bahar cenneti fennin, görgünün ve umranın verdiği nizam altında modern bir su mevkii haline gelmiştir. Hattâ denilebilir ki Yalovayı tamamen değiştiren sihirli el buraya gelen, burada tedavi gören, burada istirahat eden insanların hallerini bile değiştirmiştir. Yalovada Otel Termal şeklinde tecessüm eden bu yeni ruhu görmek ve anlamak için Yalovada bir iki gün ve gece geçirmek kâfi geliyor. Gündüz gözü ile görülen manzaralardan başka geceleri etraftaki yeşillik içinde elektrik ziyalarının akisleri, yeşil ışıklar ve gölgeler ile işlenen yollarda gezinenlerin hali, insana bambaşka bir âlem duygusu veriyor.

Gerek otellerde, gerek banyo yerlerindeki temizliğe, konfora, hizmet edenlerin nezaketlerine ve dikkatlerine bir diyecek yoktur. Yemek servislerinin tanzimi Ankarada lokanta işlerindeki ihtisasını herkese tanıtmış olan Karpiçe verilmiş olmasında

ASIM US

(Sonu: Sa. 4. Sü. 5)

Toprak mahsulleri ofis teşkilâtı

Kadro dün iktısat Vekili tarafından tasvip olundu

İktısat Vekili, toprak mahsulleri Ofis müdürü ve müdür muavinleri arasında...

(Yazısı 4 üncüde)

Atatürkle Löbrön arasında

Samimî ve dostane telgraflar teati olundu

Ankara 25 (A.A.) — Fransız millî bayramı münasebetile, Reisicumhur Atatürk ile Fransa Reisicumhuru B. Albert Löbrön arasında aşağıdaki telgraflar teati olunmuştur:

EKSELÂNS B. ALBERT LÖBRÖN
FRANSA REISICUMHURU
Paris

Fransız millî bayramı münasebetile ekselânsınıza en hararetli tebriklerimi ve gerek şahsî saadetleri ve gerek dost büyük Fransız milletinin refahı hakkındaki samimî te-,

(Sonu: Sa. 4. Sü. 4.)

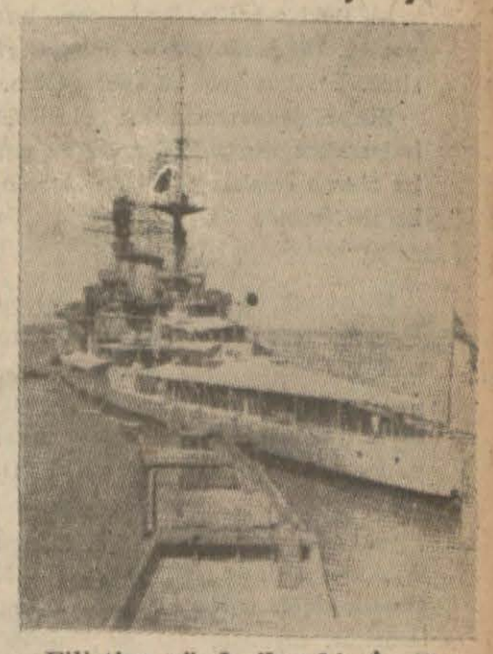

Filistine gönderilen bir İngiliz harp gemisi

Hayfa, 25 (A.A.) — Bu sabah sebze pazarında bu ayın altısında yapılmış olan sülkastın vukubulduğu ayni mahalde bir bombanın patlaması

(Sonu: Sa. 4. Sü. 4)

Lozan sulhunun onbeşinci yıldönümü

Dün üniversite konferans salonunda kutlulandı

Konferans salonunda yer alan gençler

(Yazısı 4'üncü sayfada)

Günlerin peşinden:

işkence ile tedavi

Hastahanelerde tedavi ücreti almağa karar verdiği için Şehir Meclisi tenkitlere uğrayor. Eskisi gibi parasız tedavi usulüne devam edilmesi isteniyor. Bütçe imkânları nisbetinde malî kudreti olmayan fakirleri parasız tedavi etmek yalnız millî değil, ayni zamanda insanlık vazifesidir.

Fakat parasız tedavi edilmek üzere hastahanelere kabul edilen fakirler hakkında yapılacak daha büyük bir iyilik vardır ki bu da koğuş tedavisi usulüne nihayet vermektir. Zira esasen yatağa düşen bir hastanın kendi ıstırabı kendine kâfi iken yanıbaşında yatan hastaların iniltilerini dinlemek hakikaten tahammül edilmez bir işkencedir. Bu tarzda ıstıraplı iniltiler arasında bir hastayı tedaviye çalışmak işkence ile tedavi gibi bir şey olur.

Öyle zannediyoruz ki koğuşlarda yanyana yatan hastaların aralarını hiç olmazsa birer paravana ile ayırmak bu hususta ilk alınacak bir tedbirdir.

HASAN KUMCAYI

DERSİMLİ KIZ

No. 10 Yazan: Niyazi Ahmet

Dersimli, Gülçubuğun kendilerine ihanet ettiğini sanmıştı. Birden, hiç ummadıkları bir anda pusuya düşmeleri, bunu isbat ediyordu. Halbuki, onlar, Gülçubuğa inanmışlar, onun sözü ile hareket etmişlerdi:

— Ah diyordu, kadına nasıl inandık. Dersimde kadın sözüne şimdiye kadar kimse inanmamıştı. Onların söylediklerini kimse dinlememişti.

Adnan, yerde yatan Gülçubuğun üstüne atıldı. Onu yerden kaldırıp kollar ırarasına aldı. Kâzım müdahale etti:

— Ne yapıyorsun? Hırpalama yarasını muayene edelim.

Kızı tekrar yatırdılar. Yüzünden ızan kızıl kan, göğsüne doğru akıyor, elbisesini ıslatıyordu. Kim bilir kaç ay ve belki kaç sene yıkanmayan çamaşırları kendi kanı ile yıkanıyordu.

Adnan:

—Nefes alıyor, dedi. Süratle doktora götürmekten başka çare yok.

— Peki o halde. Bu işi sana bırakıyorum. İki jandarma ile beraber gider siniz. Biz bunlarla beraber geliriz.

Süvari jandarmalardan biri Gülçubuğu kucağına aldı. Diğeri de muhafız olarak refakat ediyordu. Adnan da beraberlerinde idi.

* * *

Gülçubuk üç gün kendine gelemedi. Pertek kazasında hükûmet doktorunun tedavisinde idi. Arada bir derin derin inliyor ve sayıklıyordu. Fakat bu sayıklamalardan kimse bir şey anlamıyordu. Yara başında derince idi. Doktor:

— Henüz bir şey söyleyemeyiz. Akli muvazenesinde tesir bırakabilir. Maamafih hiçbir iz bırakmaması da muhtemeldir. diyordu.

Adnan Dersimli kızın baş ucundan hiç ayrılmıyordu. Gülçubuğun yıllarca üzerinde taşıdığı elbiseleri çıkarılmış, beyaz, bembeyaz bir gömlek giydirilmiş, başı da ayni beyaz bezlerle sarılmıştı.

Buhranlı anlarında bacaklarını, kollarını geriyor, karyolanın içinde çırpınıyordu. İşte o vakit Adnan hemen ayağa kalkarak kuvvetli kolları ile çırpınmasına mani olmağa çalışıyordu.

Bu buhranlar, devamlı olduğu için bazan Gülçubuk yorganını tamamile fırlatıyor, bembeyaz, adeli vücudu meydana çıkıyordu. Adnan, bu vücut karşısında çok defa kendini unutuyor, hastayı unutuyor ve ihtiyarsız bir hayranlıkla Gülçubuğu seyrediyordu.

Dördüncü günün gecesi idi. Gülçubuk:

— Su.. Su..

Diye gözlerini açtı.

Ellerini uzatıyordu. Adnan gargaradan bir yudum verdi.

— İçme, ağzını yıka..

Fakat Gülçubuk bu sözü duymamıştı. Gargarayı biranda yutuvermişti. Sonra yüzünü buruşturdu. Tekrar gözlerini kapadı.

Adnan o gece hiç uyumadı. Sabah ağarırken Dersimli kıza yaklaştı. Yüzünü okşadı ve yavaş bir sesle:

— Gülçubuk, Gülçubuk.. diye seslendi.

Gülçubuk biraz daha iyi idi. Yüzüne renk gelmişti. Dudakları kıpkızıl bir alev parçası gibi idi. Hararetten yanakları da terlemiş, kızarmıştı.

Adnan:

— Gülçubuk cidden güzel kızmış. Fakat kıyafet insanı ne hallere sokuyor.. Bunu usta bir terzinin elinden çıkmış ipek elbiseler arasında daha güzel, daha ateşli ve harikulâde görmek mümkündür.. diye düşünüyordu.

Pansımandan sonra Dersimli kız gözlerini tamamile açtı:

— Ben neredeyim?

— Hastahanede..

— Bana ne oldu?

— Yaralandınız.

— Kim yaraladı beni..

Gözlerini kırpmadan bir noktaya baktı. Bir iki dakika hiç kımıldamadı. Hafızasını toplamak istediği anlaşılıyordu:

— Kâzım, yüzbaşı Kâzım nerede.. Cephaneler.. Uy.. Uy..

Gülçubuk bu son iki heceyi bir çılgın gibi sesinin bütün kuvveti ile haykırmış, göz bebekleri yerinden fırlayacak kadar büyümüştü. Ve birden tekrar kaskatı kesildi, bayılmıştı.

Adnan, Gülçubuğun hadiseyi bütün teferruatı ile hatırladığını anladı. Uğradığı akibet çok acı idi. Onun için haykırmış ve bağırmıştı.

Sunî teneffüs yaptırdılar. İlâçlar koklatıldı. Doktor:

— Buhran, dedi. Yaranın tesiri Böyle baygınlıklara sık sık rastlarız. Devamlı olursa, aklı müvazenesine tesir ettiği neticesini verir.

Adnan, bayılmanın hiçbir tıbbî hadise ile alâkadar olmadığını pekâlâ biliyordu. Ve doktorun:

— Şimdi bir şey söylemeyiz..

Demesine rağmen Gülçubuğun aklî müvazenesinde hiçbir iz kalmayacağına inanıyordu. Pekâlâ gözlerini açmış, konuşmuş, hatta geçmiş hadiseleri hatırlamıştı.

Doktor gittikten ve Gülçubuk ayılarak derin bir uykuya daldıktan sonra Adnan da günlerin verdiği yorgunlukla kendinden geçerek iskemlenin üstünde uyuyakaldı.

Uyandığı vakit ter içinde idi. Yerinden fırlayarak Gülçubuğa baktı. Dersimli kız uyanmıştı. Bitkin, yorgun bir bakışı vardı gözlerinde. Rengi solgundu. Dudakları bembeyaz kesilmişti.

— Nasılsın Gülçubuk?

Ayni durgun bakışlar Adnanın gözlerine döndü. Acınmak istiyen, merhamet dilenen bakışlar Adnanın içini titretti. Gözlerini onun bakışlarından kurtarmağa çalıştı. Fakat hep ona bakmak istiyordu.

— Sen yüzbaşının adamı mısın?

— Onun kardeşiyim.

— Kardeşi mi?

— Evet.. Öz kardeşi..

Gülçubuk gene sustu. Biraz daha düşündü:

— O nerededir?.

— Vazifesinde..

— Ona bir şey olmadı mı?

— Hiçbir şey olmadı.

— Çok cesurdur. Çok kahraman, ama..

— Söyle Gülçubuk ama ne olacak.

— Benim işim çok fena oldu.

—Bir şey olmadı. Şimdi hastasın. Yaran var. İyileş. Yaran kapansın.

— Beni kim yaraladı?

— Sizin adamlarınız yaraladılar. Sizi..

— Susunuz.. Anladım.. Beni düşman sandılar. Onlara oyun yaptım sandılar. Ben öyle yapmadım. Kâzım yaptı öyle..

(Devamı yarın)

Celâl Bayar sergiyi nasıl gezdi

(Üst tarafı birincide)

le temas etti. Kendilerinden izahat aldı. Bu arada bazı tavsiyelerde ve vaatlerde bulundu.

Başvekilimizin sergiye gelişi esnasında, pavyonlar her zamanki gibi büyük halk kalabalığı ile dolup taşmaktaydı. B. Celâl Bayarın görünüşü üzerine, herkes sevinçle alkışlamağa başladı. Başvekil nazik selâmlarla mukabele edip bir çok kişilere sergi hakkındaki intibalarını sordu. Sonra halkla birlikte pavyonları gezmeğe koyuldu.

Başvekilimiz B. Celâl Bayar, dün sergide iki saate yakın bir zaman kadar kaldı. Her gezdiği pavyonda yerli mamulâtımızı inceden inceye gözden geçiriyor ve sanayicilere kendi sahalarında kaydettikleri ilerlemeler veya tesadüf ettikleri her hangi güçlük hakkında sualler soruyordu. Bu meyanda bazı eşyanın gerek kalitesinde, gerek fiyatlarında gördüğü noksan ve fazlalığa da işaret edip sebeplerini araştırmaktan geri kalmıyordu.

Meselâ, her zaman olduğu gibi çorap mamûlâtımıza gösterdiği dikkat bu vesile ile de tebarüz etti.

İpek kadın çoraplarının satıldığı pavyonda çorapların kalitesi yüksek ve sağlam mal çıkarmak lüzumuna tekrarla işaret etti.

Deri sanayii de, Başvekilimizin bilhassa dikkatini celbediyordu. Hele, iptidaî malzemesi de bizde temin edilerek imal edilmiş malları memnuniyetle tetkik ediyordu.

İptidaî malzemeden çoğunun memleket dahilinde temin edilmiş olması ve bu zemini gittikçe daha genişletmek Başvekilimizin başlıca endişelerinden biridir. Bütün tetkik ve suallerinde bilhassa tebarüz eden nokta budur: "İptidaî malzemesi nereden geliyor? Bizde temin edilen iptidaî malzeme hariçten gelenlere nisbetle ne derece farklıdır?,,

Millî şeker sanayii pavyonumuzu gezerken Başvekil, bugünkü şeker fabrikalarının mevkiini gösteren mücessem plâna bakarak, ilerde kurmak tasavvurunda olduğu dört yeni şeker fabrikasının yerlerine daha işaret etti.

B. Celâl Bayarın, dünkü tetkikleri esnasında ehemmiyet verdiği noktalardan biri de, muayyen bazı sanayiimizde hangi memleketlerin bize en çok rekabet edebildiğidir.

Bütün sualler ve idarî tecessüs doğrudan doğruya millî serveti işletmek, arttırmak, halkımızı daha çok zengin ve müreffeh etmeyi istihdaf ediyordu.

Başvekil, yerli mallar sergisinin bu sene ilk defa olarak açılmış tayyare kısmına geldiği zaman Beşiktaş fabrikasında yapılan tayyare ve plânörleri gözden geçirdi. Bu plânörlerden "Türkkuşu,, tarafından alınan miktar ile alâkadar oldu. Bir Türk ustasının hazırladığı yeni bir yolcu tayyaresi tipini gördü. Yolcu tayyarelerini ne zaman hazırlıyabileceğimizi sordu. Ve sonunda bütün gördüklerinden memnuniyet beyan ederek tayyare fabrikası sahibine, "Size iki sene değil ama, üç sene sonra motör dahi verebileceğim.,, diyerek, kurulması mukarrer bulunan millî motör fabrikasının müstakbel faaliyetine işaret etmiş ve güzel bir vaatte bulunmuş oldu.

Başvekilimizle, dünkü gezisi esnasında, Cümhurreisliği genel sekreteri B. Hasan Rıza, İstanbul emniyet direktörü B. Salih Kılıç, Beyoğlu kaymakamı B. Daniş te bulunmuştur.

Başvekil sergiyi gezdiği sırada kendisine izahatta bulunan millî sanayi birliği umumî kâtibi ve sergi komiseri B. Halit Güleryüze sanayi erbabının meseleleriyle alâkadar hususî bazı sualler de sormuş ve memnuniyet itibariyle sergide gördüğü intizam ve muvaffakıyetten, bilhassa geçen senelerdenberi durmaksızın kaydedilmekte olan terakkiden memnuniyet beyan ederek kendisine teşekkürle halkın şiddetli alkışları arasında ayrılmıştır.

Başvekil B. Celâl Bayar, dün yerli mallar sergisindeki "Cam adam,, pavyonunu da gezmiştir.

Başvekilin muharririmize beyanatı

(Üsta tarafı 1 incide)

mütalea etmek faydalı olur. Birincisi, memlekette mevcut istihsalât ve ona katılan yenilerinin kemmiyet ve keyfiyet itibariyle farklarını görmek, ayni zamanda her sene bu millî istihsallerimizin fiyat farklarını mukayese etmek..... Yani, istihsalâtımız daha rantabl bir hale gelmiş midir?

Memleketimizde istihsalâtın arttığına, kalitesinin günden güne iyileşmekte olduğuna ve hattâ müstehlik lehine fiyat farkları vücuda geldiğine şüphe etmemek caiz olur. Serginin gelecek senelerde bize bu bahiste daha müsbet bir fikir vermesini temenniye lâyık görürüm.

İkincisi, dekorasyon ve ar kısmıdır. Bu sahada, hayli yol aldığımız muhakkaktır. Fakat memleketin feyizli bir müessesesi olan Galatasaray binasının bize bu hususta kat'î bir fikir veremediğini söylersek, herkesin mazur göreceğini ümit etmek lâzımgelir. Şu halde dekorasyon ve ar kısmı hakkında terakki seyrimizi ve millî zevkimizi tam mânasiyle öğrenebilmek için, bu iş için yapılmış bir sergi binasına ihtiyacımız vardır.

Sergide bu sefer yeni ve enteresan maddeler dikkatimizi celbetmiştir. Bunlar, heyeti umumiyesiyle memleketin iktısadî sahasında kalkınma hareketinin birer kılavuzudur.

Fakat bütün gördüklerimize memleketin umumî kalkınma hareketinin tam mikyası dersek aldanmış oluruz. Hareket ilerdedir. Yapılan işlerin de bu harekete yaklaştırılması için çalışılmaktadır.

Mevcut şeraite göre, sergiyi muvaffak bir eser telâkki edebiliriz. Müteşebbislerini tebrik ve takdir ederim. Millî ekonomi namına eserlerini meydana atan müteşebbis ve sanatkârlarımıza tuttukları yolda yırlı muvaffakıyetler dilerim.

Bence, sanayi demek, meden demektir. Medeniyet demek ise mlâğasız, sanayi demektir.

Eskiler, sanayile, ziraati ayır gafletinde bulunmuşlardır. Halb ziraat ve sanayi birbirini ikmal bir küldür. Millî ekonomi ve bilh bizim memleketin şeraiti buna nazarla bakmayı tamamen mene

Şirketi Hayriyenin ikinci yeni vapu bugün sefere başlıyor

Dün davetlileri gezdir

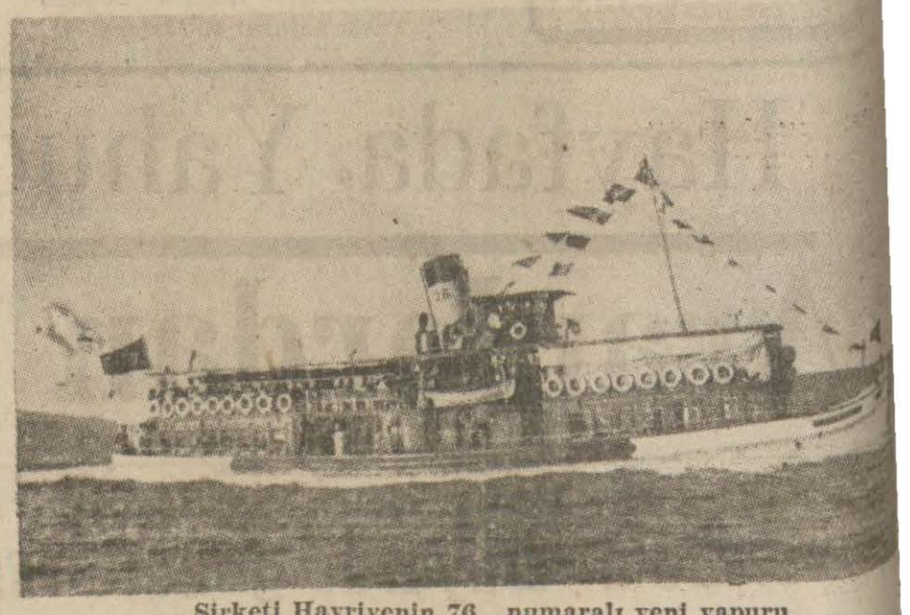

Şirketi Hayriyenin 76 numaralı yeni vapuru

Türk işçisinin becerikli elile Şir ti Hayriyenin Hasköy fabrikas meydana getirilen 76 numaralı va la dün Boğaziçine hususî bir tene tertip edilmiştir.

Tenezzühe davetli bulunan İkt daire âmirleri Denizbank ve de müesseseleri erkânı ve matbuat messilleri saat 16 da köprünün Bo iskelesinden yeni vapura binmişler

Vapur Boğazda ilerlerken Şir Hayriyenin umumî kâtibi B. A sesi işitildi:

"— Muhterem misafirlerimiz, m sesemizin Hasköy fabrikasında ça Türk işçileri, bilgi ve teknik ku lerini ikinci defa olarak içinde bul duğumuz bu küçük vapurla bir isbat etmiş bulunuyor.

Cumhuriyet evlâdının bu ikinci sul mesaisini Boğazın mavi suları rinde görmek, tecrübesinde bulunm hiç şüphesiz ki iftiharla kaydedile millî bir hatıra olacaktır.,,

B. Asafın sözleri alkışlarla kes Vapur Boğazın nihayetine k gitmiş, sonra dönerek 21 de köpr yanaşmıştır.

76 numaralı vapur bugünden i ren seferlere konulacaktır.

KURUN

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	Memleket dışında
Aylık	95	155 Krş
3 aylık	260	425 "
6 aylık	475	820 "
Yıllık	900	1600 "

Tarifesinden Balkan Birliği için ayd oluz kuruş düşülür. Posta birliğine g miyen yerlere ayda yetmiş beşer kur zammedilir.

Abone kaydını bildiren mektup telgraf ücretini, abone parasının pos veya banka ile yollama ücretini ida kendi üzerine alır.

Türkiyenin her posta merkezinde KURUN'a abone yazılır.

Adres değiştirme ücreti 25 kuruştu

Takvim

	Salı 26 Temmuz	Çarşamb 27 Temm
	7 nci ay - Gün 31	
Cemaziülevvel 1357	11	1
Rumi Temmuz 1353	13	1
Hızır günü	82	4,5
Gün doğuşu	4,50	19,
Gün batışı	19,31	3,0
Sabah namazı	3,03	12,2
Öğle "	12,20	16,1
İkindi "	16,17	19,3
Akşam "	19,31	21,2
Yatsı "	21,25	2,4
İmsâk	2,44	2,4

15 Yıl Evvel Bugün:

Ergani madenini işletmek üzere bir ket teşekkül etmiştir. Şirket heyeti idar ni intihapla meşguldür. Şirketin hisse her biri onar liralık olmak üzere üç bin tane olacaktır. Ticaret Vekâleti d şimdiden 100 bin hisseyi satın almış; milyon lirayı dün vermiştir.

İnönündeki Türkkuşu kampında 196 genç çalışıyor

İnönündeki Türkkuşu kampında gençlerimiz büyük faaliyetle çalışmaktadırlar. Alâkadar makamlara gelen haberler bu çalışmaların çok verimli olduğu merkezindedir. Kampın son üç senelik istatistiğini bu münasebetle yazalım:

936 senesinde İnönü kampındaki talebe sayısı 120 idi. Bunun yirmi beşi lise dokuz, kırk üçü lise on, yirmi ikisi lise on bir, yirmi dördü de yüksek mektep talebesiydi.

937 senesinde kampa giden talebelerin sayısı 185 e çıkmıştır. Bunlardan 98 i lise dokuz, 43 ü lise on, 16 sı lise on bir, 18 i de yüksek mektepten idi.

Bu sene ise yekûn 196 ya çıkmıştır. Bunlardan 32 si dokuz, 80 i on, 46 sı on bir, 36 sı yüksek mektep talebesidir. Bu talebeler eylül sonuna kadar kampta kalacaklardır. Gençler ayni zamanda yirmi günlük askerî kamplarını da görmektedirler.

Kampa iştirak eden kız talebe sayısı da şöyledir: 936 senesinde sekiz, 937 de on beş, 938 senesinde ise yirmi iki.

Korku Yatağı

Yazan Edgar Vallas Çeviren: H. M.

No. 45

Rider, korkudan büzülüp sinen muhatabına daha çok eğilerek:

— Con Flek, Brodmur tayyare hapsarına gönderildikten sonra onun köşesi mevkiinde bulunan sinsi sekreterinin, "Flek ananesi,, ni devam ettirmeğe karar verdiğini ve bütün irfan, zekâ ve dirayetini kullanarak deli: Con Flek'in bedbaht kızını, kendisiyle evlenmeğe mecbur ettiğini biliyor musunu?

Âdeta çılgına dönmüş bir halde ve korku içinde yalvardı.

— Allah aşkına... Allah aşkına hızlı konuşmayınız?

Fakat Rider sözüne devam etti:

— Flek hapishaneye gitmeden önce, meşhur cinayet ansiklopedisini kızının ihtimamına terketmişti. Kızı, onun yegâne itimat ettiği şahsiyetti. Karısı, onun mecalsiz bir kölesiydi. Ve ona karşı daima bir nefret hissi beslerdi.

Sekreter Daver, Flek'in hapishaneye girmesinden bir sene sonra o kitapları ele geçirdi. Flek'in eski karargâhı olan Larms otelinde kendi küçük çetesini teşkil etti.

Con Flek'in kaçmağa karar verdiğini işittiğiniz gündenberi - ki onun kaçmasına senin de yardım etmen lâzımdı.

Dehşet içinde yaşıyorsunuz. Kendisine oynadığın oyunun meydana çıkacağından korkuyorsun.. Anlattıklarının yalan olduğunu söyle de kafanı patlatayım. Margrit nerede?

— Bilmiyorum. Flek onu almak için bir otomobil hazırlatmıştı. Ötesini bilmiyorum.

O sırada, Daver'in sesinde sezilen bir çeşni, gözlerinde görünen bir ifade, Rider'in bütün kanını beynine sıçrattı. Kolunu uzatıp karşısındaki adamı yakasından yakaladı; vahşice sarstı.

— Kuvvet bakımından şayanı dikkat bir nümayiş ve onu takip edecek şiddetli muameleye işaret olmak üzere gayet iyi bir propaganda teşkil eden bu hareket, Daver'de garip bir tesir yaptı. Bir saniye kadar kımıldamaksızın durdu. Sonra birdenbire kendisini Rider'in elinden kurtararak, odadan kaçtı. Ardından da kapıyı kapamıştı.

Rider, önüne gelen sandalyeyi teperek kapıya erişinceye kadar Daver ortadan kaybolmuştu.

Rider Hole çıktığı zaman, hiç kimse göremedi. Hizmetçiler de yoktu. Sonra öğrendiğine göre bütün hizmetçilere, bir aylık ücretleri ödenerek yol verilmiş, onlar da ilk trenlerle şehre inmişlerdi.

Otel kapısından bahçeye çıktı. Fakat orada da kimse görünmiyordu. Evin diğer taraflarında da hiç kimse yoktu.

Nöbet bekliyen polis hafiyelerinden birisi, Rider'in telâşını görerek yanına sokuldu. Rider, aradığını ona söylediği zaman şu cevabı aldı:

— Hiç kimseyi görmedik. Otelden tek bir kimse bile dışarı çıkmadı.

— Siz, burada kaç kişi bekliyorsunuz?.

— Dört kişi.

— Hepiniz içeri geliniz. Her kapıyı kilitleyiniz. Beraberinizde bir de demir manivelâ getirin. Hâlâ Brilden bir haber yok mu?

Genç polis hafiyesi, mahzun bir tavırla başını iki yana sallıyarak:

— Maalesef, dedi. Henüz bir haber yok. Korkuyorum ki, onu öldürürler. Genç bayan selâmetle şehre gitti mi acaba?

Rider bu sual karşısında asabileşti ve haykırır gibi:

— Genç bayan mı, dedin. Ne biliyorsun, ona dair?

Polis hafiyesi Grey'den başka birisi olmıyan bu genç memur:

— Kendisini otomobile kadar ben götürmüştüm, efendim? dedi.

Rider, Grey'in yakasından tutarak içeriye çekti:

— Anlat, dedi. Hem çabuk anlat. Mis Margrit'i koyduğun otomobil nasıl bir şeydi?

Grey hayret içinde:

— Pek bilmiyorum Mister Rider! diye cevap verdi.

Alelâde bir otomobildi. Yalnız pencereleri örtülüydü. Fakat ben, bunu sizin tarafınızdan alınmış bir tedbir zannettim.

— Otomobilin eşkâli hatırında mı?

Grey, hatırında kaldığı kadar otomobili tarif etti. Bu haber, Rider'in endişesini ne arttırdı, ne de eksiltti. Çünkü böyle bir şey olmuş olmasına zaten ihtimal veriyordu.

Sonra hep birden Daver'in oturduğu daireye gittiler.

Daver'in oturduğu daire, bir oturma odasından, bir yatak odasından, bir de gayet zarif banyo odasından ibaretti.

Oturma odalarında bir çok kitaplar vardı. Bir masanın üzerine itina ile dizilmişlerdi.

Fakat bu kitaplar Daver'in, Flek çetesi ile olan münasebetini ifşa eden hiçbir izi ihtiva etmiyordu.

Yatak odası, gayet güzel döşenmişti. Burada da, gene, Rider'in noktai nazarına göre, araştırma hiç bir netice vermedi.

Rider, odadan tam ayrılmak üzereydi ki, etrafı dolaşan gözleri, bir köşede kahverengi deri döşenmiş bir divan gördü.

Geriye dönerek o divanı yerinden ayrılmak istedi. Fakat divan, köşeye, çakılı gibi bir şeydi.

Kenarlarına ayağıyla vurdu. İçi boş bir tahtanın sesini veriyordu.

— Bu divanın burada işi ne?

Diye sordu.

Bunun üzerine Grey divanın etrafını araştırmağa başladı. Nihayet gizli bir kilit buldu. Bunu açtıkları zaman divanın üst yanı, bir kutunun kapağı gibi açıldı. Fakat içi bomboştu.

Hep birlikte merdivenlerden aşağı inerken Grey:

— Tuhaf bir ev burası, diyordu.

Rider birden cevap vermedi. O gittikçe artmakta olan kendi derdile meşgul gibiydi. Neden sonra:

— Bu evde çok tuhaf şeyler var, dedi.

Bundan sonra öyle bir korkunç çığlık koptu ki, tesiri, her birinin kemiklerine kadar işledi. Bu, can çekişmekte olan bir adamın çığlığıydı!

— İmdat!.... Rider, imdat!... diye haykırıyordu.

Ses, az önce terkettikleri odaların istikametinden geliyordu. Ve Daverin sesiydi.

— Allahım.. Yetişin!

(Devamı yarın)

Acıklı bir ölüm

Sümerbank meclisi idare âzasından eski Posta Telgraf Nazırı, Devlet Demiryolları Umum Müdürü Haşim Sanverin Pariste ölen oğlu Düyunu Umumiye Komiserliği Sekreteri Baki Sanverin cenazesi bugün saat "11,, de Şişli Osmanbeyde Baytar Ahmet sokağındaki "2,, No. lu hanesinden kaldırılarak Yahyaefendi mezarlığına gömülecektir. Mevlâ rahmet eyliye.

(4825)

Hergün bir fıkra:

Yasaklar karşısında.

Delikanlı, kızı kandırmış, bir otomobil gezintisine ikna etmişti. Otomobilde bir müddet uslu uslu oturan delikanlı, yol tenhalaşınca, cesareti artırdı ve kızın sağ elini avuçları arasına aldı:

— Cicim; ben..

Kız, başlangıçta yüz vermenin, daha aşırı hareketlere yol açacağını biliyordu. Hemen elini çekti ve gayet ciddî bir görünüşle, şunları söyledi:

— Yolumuza daha ne kadar devam edeceğimizi, nereye varacağımızı henüz kararlaştırmadan, sizi bir nokta üzerine teyakkuza davet ederim. Benim elimi tutmanızı, bana flört yapmanızı veyahut da beni öpmenizi istemiyorum. Anladınız mı?

— Evet!

— Evet; o halde şimdi konuşalım; beni nereye götürmek niyetindesiniz?

— Gerisin geri evinize, güzelim!?..

Eyüpte bir cinayet işlendi

Hâdiseye bu sefer de kıskançlık sebep

Meşhut suçlar kanununa göre muhakemeye hemen başlanıp karar verilecek

Pazar gecesi Eyüpte kadın yüzünden kanlı bir cinayet daha işlenmiş, birisi ciğerci bıçağile barsakları deşilerek öldürülmüştür:

Eyüpte oturan ve ciğercilik yapan Arnavut Recep, bir müddet evvel bir kadınla tanışmıştır. Fakat kısa bir zaman beraber oturduğu bu kadın, Derviş Ali mahallesinde Şahin oğlu Yahya ile tanışınca, Recebi terkederek yeni sevgilisinin yanına kaçmıştır.

Kadını şiddetle seven Recep, rakibinin kim olduğunu öğrenmiş ve intikam almak için fırsat gözlemeğe başlamıştır.

Nihayet pazar gecesi Eyüpte iskele civarında Yahyaya rastlayan Recep, tam zamanı olduğuna kanaat getirerek yanına yaklaşmış, Yahyanın üzerine atılarak kavgaya başlamıştır.

Kavga kızıştıktan az sonra Recep kuşağının arasına sokulu uzun ve enli ciğer bıçağını çekerek süngü saplar gibi Yahyanın karnına saplamıştır.

Yahyanın barsakları dışarı fırlamış kanlar içinde yere yuvarlanmıştır.

Katil Recep

Etrafa toplanan halk evvelâ korkarak kaçışmış, fakat sonra umumî bir nefretle katilin üstüne atılarak kendisini linçetmek istemiştir.

Yetişen polisler Recebi halkın elinden zorla alarak karakola götürmüşlerdir.

Ağır yaralı Recep hemen Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmış, fakat ameliyat yapılırken ölmüştür. Cesedi muayene eden adliye doktoru Enver Karan otopsi yapılmak üzere morga kaldırılmasına lüzum göstermiştir.

Cinayet tahkikatına müddeiumumî muavinlerinden Necati Kütükçü oğlu el koymuştur. Morg raporu bugün verildiği takdirde yeni kabul edilen cürmü meşhut kanununa göre vakanın duruşmasına hemen ağır ceza mahkemesinde başlanacaktır.

Bu suretle meşhut suç kanunu çerçevesine giren ağır cürümlerin ilki, bir celselik bir muhakeme sonunda bitirilmiş, karar verilmiş olacaktır.

Aşık Sultan

Sevgilisinin peşi sıra memleketini bırakarak Londraya gelecek mi?

Sultanın eski karısı Mis Hil

ve yeni sevgilisi Lida Hil..

Johor Sultanı, İrlandalı karısından ayrıldıktan sonra Mis Lidya Hil isminde bir genç kızla evlenmek istemişti. Hattâ bu İngiliz kızı ile nişanlandığı, yakında evlenecekleri haber verilmişti.

Fakat, Sultanın Hindistan civarındaki memleketine giden Mis Hil, annesi ile beraber bugün Avrupaya dönmüş bulunuyor. Marsilyada büyük bir meraklı kütlesi tarafından karşılandığını görünce, Sultanın eski nişanlısı:

— Ne var? Ne oluyor? Herkes benimle neye bu kadar alâkadar ? diye sormuştur .

Kendisine Johor sultanı ile olan münasebatı sorulmuş, o zaman Mis Hil:

— Aramızda hiç bir şey yok, demiştir. Sultanla ne nişanlandık, ne de ayrıldık.. Kendisinin sadece ahbabı idik ve bir müddet sarayda misafir kaldıktan sonra geldik..

"Sultanla dargın değiliz. Yakında İngiltereye geleceğini söyledi. Karşılaşırsak tabiî konuşuruz.. „

Fakat, şayia gittikçe büyümekte, Mis Hilin sultanla darılarak Avrupaya geldiği söylenmektedir. Kızın "Sultan yakında İngiltereye gelecek„ demesi de hükümdarın onu takip ettiği, barışmak, tekrar nişanlanmak ve evlenmek istediği şeklinde tefsir edilmektedir.

Çanakkale yolunda: 3

18 Mart

Yazan: Hakkı Süha Gezgin

Uykusuz ve yol yorgunluğile geçen bir gün ve bir geceden sonra, Çanakkaleye varınca, ilk düşündüğüm şey, temiz ve rahat bir yatak oldu. Değil böyle bir günlük, aylar süren uzun seyahatleri bile, eşsiz bir zevk haline koyan gemiler varmış diyorlar. Adamı, çöllerden sıcağı duyurmadan, susuzluğu tattırmadan, çatlamış dudaklı kervanların ıztırabına uğratmadan geçiren trenler, lüks otobüsler varmış, diyorlar.

İnsan taşıyan bu vasıtalar, sahra yolcularının gördükleri serablar kadar güzelmiş. Kışın, oyma gümüş kaplı, radyatörlerile kutuplardan bir bahar havasile; yazın, en kızgın çöl güneşleri altından serin yayla rüzgârlarına bürünerek geçerlermiş.

Benim yolculuğum, böyle olmadı. Konduğum yere kendimden iğrenecek bir halde indim. Dişlerim bile, takma imiş gibi beni tiksindiriyorlardı. Bilmem, hiç kendinizden iğrendiğiniz var mıdır?. Bunun ne kadar rahatsızlık veren bir duygu olduğunu bilir misiniz?.

Bereket versin, özlediğim insanlara kavuşmanın, dağlara yazılmış şanlı bir tarih parçası içinde bulunmanın verdiği sevinçle gurura.. İşte bunlar, beni avuttu.

Akşam üstü, şehri gezmeğe çıktım. Konduğum ev, hastahane bayırının altındadır. Denizle aramızda, ancak bir mızrak boyu toprak var.

İlkin, resmi makamlara baş vurmağı, kendimi tanıtarak malûmat istemeği düşünmüştüm. Sonra, kimseye bir şey sormadan, yalnız kendi görüşümün kılavuzluğile şehri dolaşmağı daha uygun buldum. Böylesi belki daha iyi değildir, ama muhakkak, ki daha faydalıdır.

Yalıboyu, hayli güzel ve gösterişli. İri parkeli geniş, yapı gölgelerine boğulmamış, aydınlık bir caddesi var. Ona "Cevat paşa,, nın adını vermişler. Bu, Çanakkaleliler için bir gönül alma değil, bir vazife olmuştu.

Dünyanın en büyük donanması tarafından Boğaz zorlanırken, o, burada "mevki müstahkem,, kumandanıydı. "18 mart,, taki o korkunç saldırışı, o göğüslemişti. Kelebek gözlüklerinin arkasında çakır şimşekler çakan paşanın, o günkü hali, hâlâ gözümün önündedir. Toprak çıkıntılara istihkâm diyorduk. Mataforaları bozuk, ağır ateşli, kısa menzilli birkaç demir boruya top adını veriyorduk. Kazamatlar züğürttü. Top başına ancak birkaç atımlık cephane vardı.

Karşıdan etekleri köpürmüş adalar gibi düşman gemileri geliyordu. Bunların herbiri, bizim bütün istihkâmlarımızdan daha zengindi. Hep birden yüklendiler. Diretnotlar, keskin çakmtılarla yarılıp yıldırım sağanakları döken birer buluta dönmüştü.

O gün, dünyanın en güzel iç ve dış manzarasını gördüm. Boğazda her saniye yüzlerce billûr servi yükseliyor, sonra kıyıdan kıyıya eğilmsağmadan köprüler kurarak kayboluyordu.

Niyagara çağlayanının uğultulu serpintilerinden böyle manzaralar hasıl olduğunu işitmiştim. Fakat 18 martta Boğazın kavuştuğu dış güzelliği, ondan kat kat üstündü.

İç güzelliğine gelince, bunu anlatacak kuvveti kendimde göremiyorum. Hem bunu bir tevazu olsun diye söylüyorum, sanmayınız. Hayır, benim yapamadığım bu işi, şu kubbenin altın da hiç kimse de başaramaz.

"Omirüs,, ü bütün dünya edebiyatlarında "Tasvir Allahı,, diye övdüren 'Truva,, cengi, Çanakkale savaşı önünde çocuk oyuncağıdır. Bir cehennemle bir mangal ateş, hiç boy ölçebilir mi? mi?

Truvada, kudretini "Zevs,, ten alan Aşil, Hektor, Ajaks, yedi öküz derisi kaplı, tunç ve altın kakmalı kalkanları, gümüş çivili ağır kılıçları, vızlayan mızraklarile çok heybetlidirler. Fakat bu eski kahramanlar, eğer o gün burada bulunsalardı, şu istihkâmlarda çarpışan en adî nefer için "Olemp,, de bin heykel dikerlerdi.

Burada can veren erler, vatandan birer mezar taşı bile istemediler. Halbuki "İlyada,, destanına imrenen Büyük Iskender, "Truva,, önünden geçerken, "Aşil,, in ruhunu selâmlamış ve:

— Ey kahraman, ne mutlu sana, ki Omirüs gibi bir alkışçın var!

Demekten kendini alamamıştı.

19-7-938

HAKKI SÜHA GEZGİN

Ev, kadın:

Niçin şişmanlarız?

Bunun iki sebebi, şişmanlamamanın da iki çaresi var...

Şişmanlamak yalnız kadınlara has bir şey değil, erkekler de şişmanlıyor. Fakat bundan en ziyade kadınlar şikâyet ediyor, çünkü onlar şişmanlığın bir zararını daha görüyorlar: Şişmanlık onların vücut ve çehre güzellikleri ni bozuyor.

Şişmanlıktan veya şişmanlamaktan en fazla şikâyet edenlere de şehirlerde rastgeliyoruz. Çünkü, hakikaten, şehir ahalisi köylük ve dağlık yerlerde yaşayanlardan daha çok şişmandır ve şişmanlamaktadır.

Neden şişmanlarız?

Bunu sebebini, yukardaki noktaları işaret ettikten sonra daha kolay izah edebiliriz:

Şişmanlamanın sebeplerinden biri yediklerimizdir. Ötedenberi malûmdur: Türk yemekleri çok yağlıdır, besleyicidir, derler. Hakikaten, vücudu şişmanlatan yağdır, yağlı yemek yedikçe de şişmanlarız.

Şehir halkı da köylüye nisbetle daha fazla yağlı yemek yer. Bilhassa bizim eski İstanbullu ailelerde etsiz sofradan kalkılmaz.. Hamur işi, pilâv başlıca yemeklerimizdir, sebzeler de bile et bulunur, dolmalar yağlı etlerden yapılır, pirzolanın yağlısı tercih olunur..

Bunun için de vücut elbette şişmanlayacaktır.

Fakat, şehirlilerin şişmanlamasına veya esasen şişman olmasına ikinci sebep de az hareket etmeleridir. Yine bizim büyük şehirlerimizde kadınların ne kadar az hareket ettikleri düşünülürse şişmanlamalarındaki hikmet kolayca anlaşılır.

Geçenlerde şehrimize gelmiş olan bir ecnebi hayret ediyordu:

— Siz hiç yürümez misiniz? diyordu.

Bakıyorum: Şuradan şuraya gitmek için bile tramvaya biniyorsunuz, otobüse biniyorsunuz.. Yürümekten sizin gibi korkak kimse görmedim..

Doğru söylüyordu. Bilhassa kadınlarımız yürümekten çok korkuyorlar. En kısa mesafelerde bile tramvaya, otobüse biniyorlar. Hava almak, biraz dolaşmak için akşamları sokağa çıkmak da adet değildir..

Halbuki, şişmanlamaya mani olacak en birinci vasıta yürümektir. Şimdi doktorların şişmanlara tavsiye ettiği de açlık usulü değil, beden hareketleri ve yol yürümedir.

Yol yürümekten çekinenlerin ileri sürdükleri bahane şudur:

— Yoruluyorum.

Fakat, bunların bilmeleri lâzımdır ki onlar yoruluyorum diye yol yürümedikçe yol yürürken daima yorulacaklardır: Yani, yorulmak yola alışık olmamaktan ileri gelir. Halbuki, gideceğimiz bazı yerlere yürüye yürüye gitmeyi veya her gün biraz gezinti yapmayı adet edinsek hem yorulmaz, hem de - eğer şişmanlamaktan şikâyet ediyorsak - bunun vücudumuz üzerinde büyük bir faydasını görürüz.

Şişmanlamak veya şişmanlığı gidermek için yemeklerinize de dikkat etmekle beraber idman hareketlerine daha fazla ehemmiyet vermek lâzımdır. Bilhassa yazın: Denizde yapacağınız bazı hareketler vardır ki ihmal etmemelisiniz:

Yarı gövdeniz suyun üzerinde bulunmak şartile, bir tahtaya tutunursunuz ve vücudunuzun sıkletini tahtaya vererek ayaklarınızı suyun içinde çırparsınız. Buna on dakika kadar devam edersiniz. Yalnız, yorulduğunuzu hissederseniz bu hareketleri biraz daha yavaş yapmanız lâzımdır..

Bir müddet bu hareketlere devam ettikten sonra, bacaklarınızın ve bilhassa kalçalarınızın mevzun bir şekil aldığını göreceksiniz.

Yeni Çay Ve Yemek Eldiveni

Çaya giderken veya bir ziyafette giyilen elbiselerle beraber yeni bir cins eldiven takılıyor. Bu eldiven ince pul-

Londra terzilerinin yeni modellerinden: Güzel bir Sonbahar modeli..

lardan örülmüştür ve elin üzeri adeta gümüş kaplanmış gibi duruyor.

Parmakların üzerini şeffaf bir parlaklıkla kaplayan bu eldivenlerin altında yüzükler de çok güzel görünmektedir.

Eldivenler fazla uzun değildir, dirsekten bir iki parmak kısadır.

Yeni Şapka Modası

Yaz olmasına rağmen ensiz kenarlı şapkalar hâlâ moda. Yalnız, sivrilik biraz itibardan düşmüş bulunuyor. Bilhassa, arkaya doğru meyilli sivri şapkalar artık moda değildir.

Buna mukabil şapkaların kenarların da yenilik var: Kenarlar ekseriya içeri doğru kıvrıktır veya dilimlere ayrılarak helezon şeklinde gibi bükülmüştür.

Şapkaların kenarlarındaki bu fazla cicili bicili süs üzerine bir de devekuşu tüyü dikilerek tamam oluyor! Bu tüyün aldığı "?„ şekli de hakikaten yerinde sorulan bir sual gibidir.

Görülüyor ki kadın şapkaları garip olmaktan bir türlü kurtulamayacak..

Kısa haberler

* Esnafın öğleyin iki saat yemek paydosu yapacağı etrafındaki neşriyatın henüz bir tetkike müstenit olmadığı söylenmektedir.

* İktisat Vekâleti müsteşar vekili Bay Hüsnü Yaman dün akşam Ankaraya hareket etmiştir.

* Benzin Şel kumpanyasının Beykozda tesis edeceği yeni mahrukat antreposuna gümrük ve inhisarlar vekâletince müsaade olunmuştur.

Kumpanya pek yakında buradaki inşaata başlıyacaktır.

* Sayfiyelerdeki eğlence yerlerinin teftişine başlanmıştır. Teftiş neticesinde tarifeden fazla para alındığı ve garsonların yanlış hesap vücuda getirdiği tesbit edilmiş, vaziyeti gösteren raporlar vücuda getirilmiştir.

Üzerine mühim vazifeler verilen

Hitlerin yaveri Vidman kimdir?

Hitlerin yaveri Fritz Vîdman Londraya gitti, Başvekille ve Hariciye nazırı ile görüştü, Hitlerin taleplerini ve tekliflerini bildirdi.

Bu itibarla Vîdman gerek Almanyada, gerek bütün diğer Avrupa şehirlerinde gözleri kendi üzerine çekmiştir. Bu adam kimdir?

Fritz Vîdman umumî harpte Hitlerin mensup bulunduğu taburun kumandanı idi. Hitler bu taburda onbaşı rütbesile bulunuyordu.

Vîdman umumî harpten sonra istifasını verip çekilmiş ve iş hayatına atılmıştı.

934 de, eski yüzbaşı, artık devlet reisi olan eski onbaşı ile görüşmek istiyor.

Hitler eski yüzbaşısına karşı daima büyük bir saygı beslemektedir. Senelerce sonra yapılan bu görüşme esnasında Hitler Fritz Vîdmana:

— Benim yanıma sizin gibi bir adam lâzım, diyor. Sizi tekrar orduya alayım kumandan rütbesi vereyim ve emirberim yapayım..

Vîdman:

— Düşüneyim, diyor.

Fakat, Hitler düşünmeye vakit bırakmıyor, ısrar ediyor. Vîdman da kabule mecbur oluyor. Fakat çok yüksek bir rütbeyi kabul etmiyeceğini söylüyor.

Bu suretle, 935 de tekrar orduya giren Fritz Vîdman Hitlerin yatıp kalktığı Başvekâlet binasında bir daireye yerleşiyor.

Bundan sonra Vîdman Hitlerin yanında mühim vazifeler almıştır. Bu arada Nazilerin faaliyeti hakkında bildirilen endişeli haberler üzerine Hitler onu Amerikaya göndermiş, kendisine meseleyi halletmek hususunda büyük salâhiyetler vermiştir.

Son defa, İngiliz kralının Fransaya gideceği günler yaklaşırken Hitler Vîdmanı, İngilterenin muhtelif meseleler hakkındaki fikri ne olduğunu öğrenmek vazifesi ile Londraya göndermiştir.

Büyükdere yolunda bir kaza

Fazla sürat yüzünden sık sık rastladığımız otomobil kazalarından bir yenisi daha pazar günü vukua gelmiş ve devrilen bir otomobilin içindeki dört kişi mucize kabilinden hafif yaralarla kurtulmuştur.

Diş hekimliği yapan Ali Fehmi pazar günü, tanıdığı kadınlardan İsmet Bedia ve Naciyeyi hususî arabasına bindirerek Büyükdereye doğru bir gezinti yapmak istemiş, fakat otomobil Mecidiyeköyünü geçtikten sonra, yan tekerlekleri birdenbire iç tarafa kaymıştır. Bu yüzden müvazenesini kaybeden otomobil yan olarak devrilmiştir.

İçeride bulunan kadınlarla diş hekimi arabadan onar metre uzağa fırlamışlardır. Neticede hafif yaralarla kurtulan yaralılar Şişli Şifa yurdunda tedavi altına alınmışlardır.

Askerlik bahisleri:

Milletler harbe nasıl hazırlar

Amerikalı bir mühendis tasavvur ettiği plâna gö

Tayyareler için sun'î ada yapılmaya başlandı

Bütün askeri mütehassıslar müstakbel bir harpte tayyarelerin katî rolünü itiraf ediyor. Bunun içindir ki tayyarecilik her gün ileri hamleler yaparak son kemaline ulaşmaya çalışmaktadır. Almanların havacılıkta çok ileri gittiğini gören İngilizler milyarlar sarfederek yeni tayyare fabrikaları, hava üsleri imaline koyuldular. Almanlar Vestfalen namında, büyük ve açık denizlerde tayyarelere istasyon vazifesi görecek bir gemi inşa ettiler. 5124 tonluk ve 125 metre uzunlukta olan bu geminin, tayyareleri havalandırmak ve denize indirmek için yapılmış yanaşma tertibatı vardır. Bu tertibat sayesinde, hususî makineler, tayyareleri havaya kaldırarak uçuruyor.

Bu tayyare uçurma gemisi daimî olarak büyük ve açık denizlerde bulunacaktır. Amerikalılar ise yüzen adalar imali için faaliyete geçmiştir. Bu adalar tayyarelere üs vazifesi görecek ve deniz tayyarelerinin uzak mesafelerden glerek inip barınmalarına hasredilecektir. Böyle adacıklar inşaatını Amrikalı mühendis Armstrong tasavvur etmiş ve bu tasavvurunu Amerika bahriye nezaretine kabul ettirmiştir. İlk ada 36 metre uzunluğunda geniş bir satıh, 120 metre genişlik ve 32 metre yükseklikte olacaktır. Nevyork civarında yapılan ilk yüzen ada tayyarelerin emrine hasredilmiş olup 600 milyon franga mal olmuştur.

TAHTELBAHİR TEHLİKESİ

Büyük devletler terki teslihat kongrelerinde şimdiye kadar daima tahtelbahirlerden gelecek tehlikelere karşı tedbir alınmasını müzakere ettilerse de müsbet hiçbir neticeye varılamadığı için denizaltı gemileri inşaatı da tayyare imali kadar büyük hızla ilerliyor. Deniz diplerinde saklanarak düşmana bir baskın halinde arkadan vurabilen bu müthiş harp âleti hakkında devletler müzakerelere girişince, bu âletin tamamen ortadan k sını istediler. Fakat yukarıd lediğimiz gibi hiçbir müsbet de edilemedi. Deniz müth göre tahtelbahirler büyük kruvazörlerle diğer deniz k lerine o kadar zararlı değil büyük ve küçük tüccar gem tırmak için daima müthiş Tahtelbahir korkusundan t milerini harp gemileri refak risefer ettirmek mecburiyeti çok bahalıya mal oluyor. M sahibi devletler deniz yolla bahir tehlikesinden koruma riyetindedir. Ham maddeleri anbarları müstemlekelerde letler bu tehlikeyi bertaraf kaygısile daha sulh zaman tüccar gemilerinin teslimi düşünüyor. Tüccar vapurun istiabisine göre bir, yahut i fazla top yerleştirecek tertib dana getiriyor.

Yapılan bir hesaba göre hükûmeti harp zamanında k car vapurlarına 20,000 top mek mecburiyetindedir. Bi tüccar gemilerinin teslihi İngiltere tahtelbahirlerin tam tadan kaldırılmasını istemekt manlarla Japonlar ise tahtelb niz hücum ve müdafaa âleti t mekte ve tüccar gemileri da duğu için diğer devletlerin kabul etmemektedir.

HAVA PİYADELERİ

Hep bir müstakbel harpte bilmek endişesile evvelâ Rusl Alman ve Fransızlar hava piy ları teşkil ettiler. İki yıl evvel va civarındaki askeri man Rus erkânıharbiyesi 2000 mürekkep bir askeri alayı düş hesinin arkasına, çok derinli dirmeğe muvaffak olmuştu. B ler düşmanın bir askeri hava hını zaptettiler. Ondan sonra, gelerek yere inen bu iki bin yesinde, yine askeri tayyarele üç bin asker nakledilerek düş dusunun arkasında, bir şerit hava kıtaları vaziyet aldılar. bir hücum, düşman ordusunu cak korkunç bir tabiyedir. Al kumandanlığı Rusların bu yer üzerinde ehemmiyetle durdu bat almağa koyuldu. Fransızla Afrikada olmak üzere iki hava alayı teşkil etti. Yapılan en so belerden anlaşıldığına göre ha cum alaylarına ayrılacak as çok sağlam kalb aranıyor. Ce ve hafiflik gözetiliyor. Her sn ri kıtalar arasından ve kendi üzerine seçilen bu askerlere tiyazlar ve bol maaş veriliyor lan şartlar arasında yüzme bi vardır.

İNGİLİZ DENİZ TAYYA

İngilizler havacılıkta bilhas

(Sonu 10 uncu

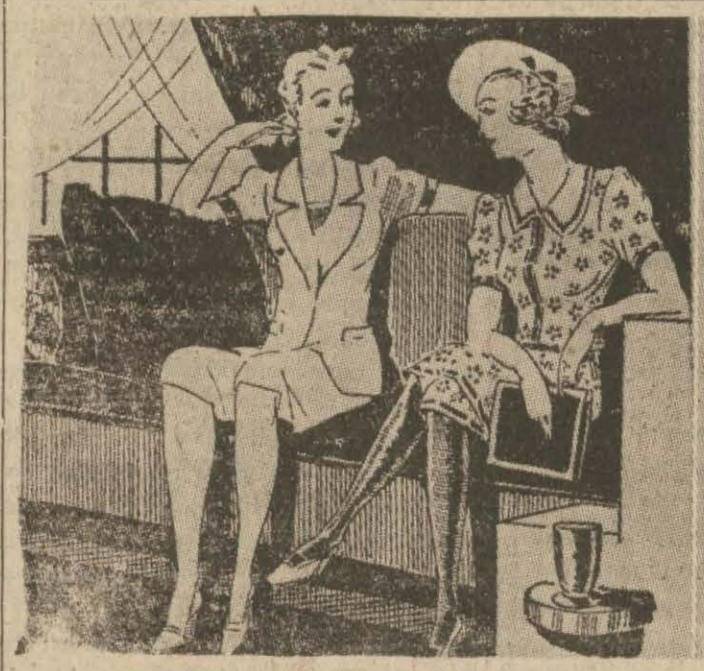

— Neye bütün bunları nişanlına itiraf etmedin ?

— İstikbale saklıyorum. Boşanmak için sebep teşkil eder.

— Kızımı alana çeyiz olarak para vermek niyetinde değilim.... Esasen kızım da kendisini yalnız güzelliği için alan bir erkek istiyor...

— Zararı yok. Siz ne vereceksiniz verin bana. Kendisine ben bundan hiç bahsetmem.

Sustalı ile arkadaşını öldüren çocuk

Dünkü muhakemesinde hâdiseye ait tek bir kelime söylemedi

Birkaç ay evvel Edirnekapıda Tepe bağında 17 yaşında Sabahaddin adında bir çocuğu sustalı çakı ile öldüren 16 yaşında katil Ahmedin dün ağır ceza mahkemesinde duruşmasına başlandı.

Okunan kararnameye göre küçük katilin suçu sabit görülüyor ve kendisinin yaşı göz önünde tutulmak şartile 448 inci maddeye göre tecziyesi isteniyordu.

Kararname okunduktan sonra reis maznuna dönerek:

— Anlat bakalım, Sabahaddini nasıl öldürdün? dedi.

Ahmet, çok kalabalık olan salona göz gezdirdikten sonra:

— Ben çok sıkılgan bir çocuğum, bu kadar halkın önünde anlatamam, dışarı çıksınlar öyle söylerim, yoksa ağzımdan bir kelime bile alamazsınız, diye cevap verdi.

Reis, suçluya muhakemenin aleni olduğunu ve samiini dışarı çıkaramayacağını söyledi. Fakat Ahmet buna rağmen hiçbir şey söylemiyor ve yutkunup duruyordu.

Bu vaziyet karşısında iddia makamını temsil eden Reşad Saka suçlunun poliste ve sorgu hakimliğinde verdiği ifadelerile iktifa edilmesini istedi. Reis, suçluya inadı bırakıp anlatmasını söyledi. Fakat Ahmet, yine bir şey söylemeyince evvelce sorgu hakimliğinde alınan ifadesi okundu. Ahmet bu ifadesinde şöyle diyordu:

"Arkadaşım Mecit ve Mehmetle top oyunundan dönüyorduk. Tepebağına geldiğimiz sırada yanımıza bir küçük çocuk yaklaştı. Mehmede elindeki topu işaret ederek:

— Bu da top mu sanki, yüz para vereyim de bana sat, dedi.

Mecit de:

— Sen o yüz para ile Tahtakaleye git, cevabını verdi. Çocuk bunun üzerine koşarak gitti, biraz sonra, yanında Sabahaddin ile geldi. Sabahaddin Mecidi aradı. Mecit kaçmıştı. Bulamayınca arkadaşım Mehmedi dövmeğe başladı. Ben aralarına ayırmak maksadile yaklaştım. Sabahaddin bu sefer benim üzerime atıldı, dövmeğe başladı. Korktum; cebimdeki sustalıyı çıkararak Sabahaddinin iki omuzu arasına sapladım, sonra kaçarak eve gelip saklandım. Vurduğum sustalıyı mutfaktaki kireç tenekesine gömdüm. Ertesi günü gazetelerde beni aradıklarını okudum; korktum. İki gün saklandıktan sonra, kanlı bıçağı kireç tenekesinden çıkararak karakola gidip kendi kendime teslim oldum.,,

Reis, Ahmede bu ifadesine ne diyeceğini sordu. Ahmet:

— Söyledim ya. Bunlar doğru değildir, poliste dayak yemekten korktum, halk dışarı çıksın söylerim.

— Peki sorgu hakimliğinde de dayak yok ya; orada itiraf etmişsin.

— Ben müstantiklikte dayak olmadığını bilmiyordum, ifadelerim doğru değildir!

Ahmet başka bir şey söylemiyordu. Vekili söz alarak, müekkilinin nüfus kâğıdındaki yaşının doğru olmadığını bunun için kendisinin tıbbî adlîde muayene edilip yaşının doğru olarak tesbitini istedi.

Mahkeme de bu hususta karar vermek üzere duruşmayı başka bir güne bıraktı.

Sabun Kazanı Cinayetinde Son Safha

Kantarcılarda çalıştığı sabun fabrikasında sık sık yaptığı hırsızlıklarına artık bir nihayet vermek istiyen fabrika bekçisi 60 yaşında Şevkiyi boğarak öldürdükten sonra sabun kazanına atan katil Mansurun ağır cezada görülen duruşmasına dün de bakılarak şahitler dinlenildi.

İlk çağrılan şahitlerden arabacı Sadettin şu yolda ifade verdi:

"— Mansuru tanırım. Arabamla fabrikadan birçok defalar fıçı ve zeytinyağı taşıdım. Bir defa dört boş fıçıyı ve bir sabun çuvalını nakliyat anbarına götürdüm. Fabrikanın bu gibi taşıma işleri olduğu zamanlar Mansur gelir daima beni çağırırdı. Son defa aşçı Zülfüye götürdüğüm zeytinyağlarının taşıma ücreti olan 50 kuruşu Mansur verdi.

Nakil işlerini daima gündüzleri yapardım. Taşıdığım eşyaları arabaya yüklerken gece bekçisi ile patronun fabrikada olup olmadıklarını hatırlamıyorum.,,

Arabacı Sadettinin sözleri bitmişti, Mansur ayağa kalkarak:

— Bu yağları ve fıçıları fabrika sahibi taşıtırdı. Araba lâzım olduğu zaman hep Sadettini çağırırdım. Aşçı Zülfüye giden yağları da patron yollamıştı.

Mahkeme, bundan sonra Erzurumlu hamallardan Hüseyini çağırdı. Hamal Hüseyinin dikkate değer sözleri şöyledir:

"— Bir sene evvel Küçükpazara yük götürmüştüm. Öğle vakti idi. Yemek yemek üzere aşçı Zülfüye gittim: bir az sonra yanıma tanımadığım ve şimdi burada ikinci defa olarak gördüğüm Mansur geldi.

"— Bende altı teneke yağ var, ucuz veriyorum, alır mısın, dedi. Evvelâ şüphelendim:

"— Nereden buldun bunları? diye sordum.

Mansur:

— Memleketten yolladılar; cevabını verince şüphelerim dağıldı ve pazarlık sonunda kilosu 35 kuruştan yağları aldım. Aldığım altı teneke yağı hemen o gün Çeşmemeydanında bakkallık yapan Mahmuda götürerek 36 kuruştan hepsini sattım.,,

Katil Mansur bu ifadeyi kabul etmedi. Ellerile işaretler yaparak ayağa kalktı:

— Bu adamın söyledikleri doğru değildir; kendisini şimdi görüyorum, dedi.

Bundan sonra davacı vekili söz istiyerek dedi ki:

— Mansur zabıt varakasındaki ifadesinde:

"— Çaldığım on üç teneke yağdan altı tenekesini fabrikanın arkasındaki medresede oturan arkadaşım Erzincanlı Hüseyine sattım diyor.,, Acaba kendisinin Erzincanlı Hüseyin dediği adam bu mudur?

Hamal Hüseyin:

— Hayır, dedi, ben bir defa Erzurumluyum. Ve Mansuru tanımadığım gibi bir münasebetim de yoktur.

Üçüncü olarak dinlenilen şahit Osman vakadan haberi olmadığını söyledi.

Bundan sonra heyeti hakime şahit Sadettinle Hüseyinin ifadelerinde, geçen aşçı Zülfü ile Mahmudun şahit olarak çağrılmalarına karar verip duruşmasını başka bir güne bıraktı.

Balkondan Düşen Kadın Öldü

Beyoğlunda Yeniçarşıda oturan Liselin karısı Cimha pazar günü caddeyi seyretmek üzere evinin balkonuna çıkmış, fakat parmaklığa fazla yaslandığından gözleri kararak aşağı düşmüştür.

Cimha düşüş sonunda ağır surette yaralanmış, sıhhî imdat otomobili ile kaldırıldığı Beyoğlu hastahanesinde biraz sonra ölmüştür.

Vakaya el koyan müddeiumumî muavini Necati tahkikata başlamıştır.

Meyva Toplayan Maymunlar

Afrikada zengin elma ve portakal bahçelerine sahip çiftçiler, terbiye ettikleri maymunlara meyve toplattırmakta ve toplanan meyveleri istif ettirmektedir. Cenubî Afrikada bu işleri görmek üzere binlerle maymun terbiye edilmiştir. Seneler geçip maymunlar bu suretle terbiye edildikçe insanların yaptığı işleri maymunlar gördüğü için birçok ameleler işsiz kalmaya başlamıştır.

İstikbalde olacak şeyler

Velsin bu isimdeki eseri çevrilirken bir hâdise oldu

Mis Şeyla

Muhayyel şeyleri yazmakta mahir olan meşhur romancı Velsin bir senaryosu filme çekilmişti. "İstikbalde olacak şeyler,, ismindeki bu film çevrilirken başrollerden birini almış olan artist Şeyla Naysmut'un başına bir felâket gelmişti:

Vels, bundan iki yüz sene sonraki insanları tuhaf kıyafetlerle gezdirmektedir. Erkeklerin üzerinde parlak zırhlar, kadınların üzerinde de ince, kelebek kanadı gibi bir maddeden elbiseler vardır. İşte kadın artist bu şık elbisenin kurbanı olmuştur:

Film çevrilirken, artistin etekleri birdenbire ateş alıyor ve Şeyla çığlıklarla koşmağa başlıyor. O, telâş içinde koşarken alevler bütün vücudunu kaplıyor ve etraftan dar yetişiyorlar ve kızcağızı muhakkak bir ölümden kurtarıyorlar.

Mis Şeyla bu kazadan vücudunun bazı yerleri yanarak kurtulmuştur. Bir müddet hastahanede yattıktan sonra, çıkan artist şimdi film şirketini dava etmiş ve binlerce lira zarar ve ziyan istemiştir. Fakat mahkeme, kazada artistin kendisini kabahatli bulmuş ve şirketin zarar ve ziyan vermeğe mecbur olmadığını bildirmiştir.

Kedi sevenler

Londrada güzel bir sergi açtı

Londra bugünlerde büyük bir kedi hücumuna uğramıştır. Fakat tek başlarına gelseler, şehirde dolaşmaları kendileri için tehlikeli olacak olan bu hayvanlar yalnız değildir, sahipleri ile beraber gelmişlerdir.

Bu kediler açılan bir sergiye iştirak edeceklerdir. Sergiyi "Kedi sevenler klübü,, açmıştır. Sergiye getirilen kediler hep bu klüp azalarının kedileridir. Bu sevimli hayvanların sahipleri ekseriyetle kadındır ve sergide kedilerinin başı ucunda beklemektedir.

İlk yapılan müsabakada Mis Hansiyon Sankist isminde bir genç kızın kedisi birinciliği kazanmıştır. Kedilerin cinslerine göre daha bir çok müsabakalar yapılacaktır.

Dünyanın En Sür'atli Eşeği

Geçenlerde Palurmuda bir eşek sürat müsabakası yapılmıştır. Müsabakaya yüz eşek kayıt olmuşsa da yarışa yalnız yirmi sekizi iştirak ettirilmiştir. Yarışta eşeklerden onbiri yorulup vazgeçmiş, yalnız on beş eşek koşunun nihayetine kadar mukavemet etmiştir. Müsabakayı kazanan eşeğin sahibi, hayvanı, hiçbir zaman kamçı ve sair âletlerle dövmediğini söylemiştir. Sicilyada böyle dövülmeden müsabaka kazanabilen bir eşeğin ortaya çıkışı eşek merakını arttırmıştır. Esasen Sicilya dünyanın en çok eşek yaşan yeridir. Müsabakalar eşekçiliği daha fazla teşvik etmektedir.

İngilterenin meşhur ressamı Matanya tarafından yapılmış bir tablo: Kral ve Kraliçe ilk tanıştıkları zaman.

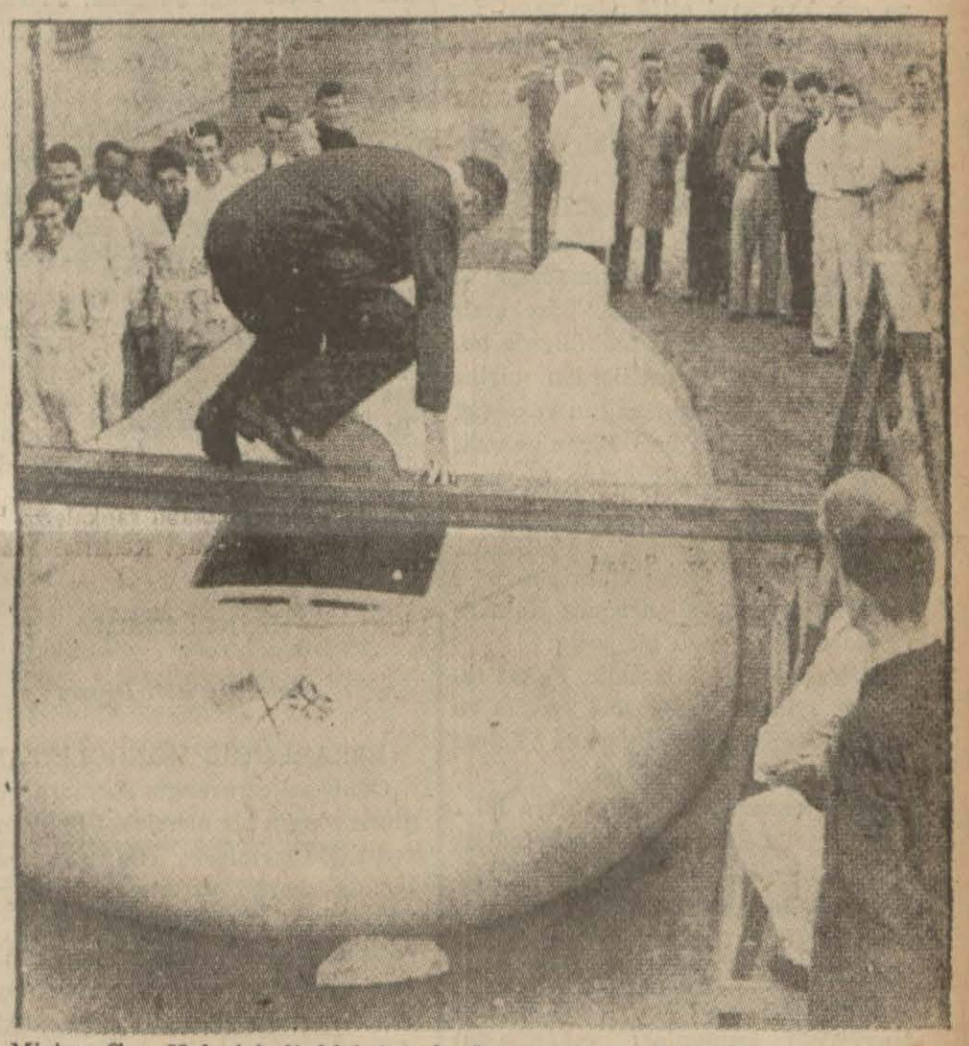

Mister Con Kah isimli biri tarafından yaptırılan bir yarış otomobili, saatte 3500 mil sürat yapıyor...

Holandada müstemlekelerin müdafaasında vazife alan gedikli ordudan bir grup. Ordu mevcudu 1170 zabitle 29600 neferden ibarettir.

İspanyada Cümhuriyetçilerin bir tankında asker...

Asrî Robenson

Yazan: **Ferdinand Ossendovski**

Çeviren : **Nebil S. Altug**

12

Altı haydut yere yuvarlandı. Attan düşen ikisi de kaçan arkadaşlarının ardından alabildiklerine koşuyorlardı. Birkaç dakika sonra düşman tarafından ateş kesildi ve beyaz bir bayrak sallanmağa başladı. Bize doğru iki süvari geldi. Konuşma esnasında, reislerinin yaralandığını ve bizden ilk müdavatta bulunmamız için yardım istemeğe geldiklerini öğrendik. Derhal bir kurtuluş ümidi gözümde parladı. Ecza çantamı aldım ve tercüman olarak Kalmoğu beraberimde götürdüm. Reisleri yarasından çok acı çekiyor ve bir taraftan inlerken bir taraftan da küfür ve beddualar yağdırıyordu. Arkadaşlarım:

— Şu hayduda biraz siyanür dö potasyum ver, dediler. Fakat benim plânım tamamiyle başka idi.

Bizi yaralı olan reislerinin yanına götürdüler. Haydut, kayalar arasına yayılan eğer örtülerinin üzerine yatırılmıştı. Bize Tibetli olduğunu söyledi. Fakat yüzünden, cenubî Türkistandan gelme bir Türkmen olduğunu derhal anladım. Yüzüme ürkek ve yalvaran gözlerle bakıyordu. Yarayı muayene edince, kurşunun göğsünü soldan sağa delip geçtiğini ve çok kan zayi ettiğinden zayıf bir halde bulunduğunu gördüm. Onu iyileştirmek için elimden gelen her şeyi yaptım. Kullanacağım bütün ilâçları, hattâ iyodoformu bile, zehir olmadığını göstermek için evvelâ dilime sürüyordum. Yarayı iyotla dağladım, iyodoform ile yıkadım ve ondan sonra sardım. Yaralıya dokunulmaması, ve hattâ bulunduğu yerden hareketsiz bırakılması hakkında tenbihlerde bulundum. Sonra, Tibetlilerden birine nasıl pansuman yapılacağını ve değiştirileceğini gösterdim. Biraz pamuk, sargı ve iyodoform bıraktım. Hararet çok yüksek olan hastaya kuvvetli bir aspirin dozu içirdim ve bilâhara verilmek üzere birkaç kinin kompresi bıraktım. Ondan sonra Kalmok vasıtası ile ve ciddî bir sesle:

— Yara çok tehlikelidir. Fakat reisinize, iyileştirici bir ilâç verdim ve kurtulacağını ümit ediyorum. Yalnız şunu da unutmayın ki, bizim gibi hiç kimseye zararı dokunmıyanlara hücum etmeğe sizi sevkeden şeytanlar, fena ruhlar, bize tekrar ateş ettiğiniz takdirde, onu derhal öldüreceklerdir. Bunun için, hattâ tüfekleriniz de bile bir tek fişek bulunmamalıdır, dedim.

Bu sözlerden sonra, Kalmoğa, tüfengindeki kurşunları çıkarmasını emrettim. Ben de tabancamı boşalttım. Tibetliler de derhal benim misalimi takip ettiler. Ayrılmadan önce:

—Size söylediklerimi unutmayınız, dedim. On bir gün gece gündüz buradan ayrılmıyacak, kımıldamıyacak ve silâhlarımızı doldurmıyacaksınız. Aksi takdirde ölüm perisi reisinizi öldüreceği gibi, sizleri de takip edecektir.

Bu sözlerden sonra, (narabanchi houtouktu) sunun hediye ettiği halkayı çıkarttım ve dindarane bir şekilde başlarımın üzerinde dolaştırdım.

Oradan ayrılarak arkadaşlarımın yanına döndüm. Onlara, haydutların yeni bir hücumundan masun olduğumuzu, fakat Mongolistan yolunu bulmamız lâzımgeldiğini bildirdim. Hayvanlarımızın yorgunluk ve bitkinlikten kemikleri fırlamıştı. İcabında kaputlarımızı koyabilmemize müsaade edecek şekilde burada iki gün kaldık ve bu müddet zarfında hastamı birkaç defa ziyaret ettim. Bu dinlenme esnasında çok hafif olan kendi yaralarımızı da sarmağa vakit bulduk. Sol baldırımdaki kurşunla, sağ topuğumma giren kösele ve kumaş parçalarını çıkardım. Haydutlardan kervanların geçtikleri başlıca yolları öğrendik. Talihin de yardımı ile yolda (ourga) daki (buda viron) dan, (lhassa) daki Dalaylamaya, mukaddes bir mektup götüren, Mongol prensi (pounzig) in kervanına tesadüf ettik. Prens, deve, beygir ve yiyecek satın alabilmemiz hususunda bize büyük yardımlarda bulundu.

Bütün eşyamızı ve silâhlarımızı, yiyecek ve binecek almaya sarfettiğimizden bizi açık kollarla karşılayan (narabanchi houtuktu) sunun manastırına vardığımız zaman, tamamiyle soyulmuş bir halde idik. (houtouktu) bizi görünce,

— Geleceğinizi biliyordum, dedi. Rüyalarım bana bunu göstermişti.

Cenuba doğru olan bu delicesine tehlikeli teşebbüsünüzün bacı olarak Tibette sekiz arkadaşımızı bırakmış on iki kişi olarak dönmüştük.

Orada, bu fırtınalı denizden ve hâdiselerin tehlikeli ve korkunç dalgalarından, bizi, emin bir limana ulaştıracak vaziyeti ve hattı hareketi tesbit edebilmek için, on beş gün kadar kaldık ve dinlendik. Yanımızdaki subaylar, Mongolistanda teşekkül eden ve bolşeviklerle mücadeleye hazırlanan kuvvetlere iltihak etmek üzere bizden ayrıldılar. İlk yol arkadaşım ve ben, emin bir mahalle varıncaya kadar, birçok yeni macera ve tehlikelere maruz kalmağa hazır bir halde, Mongolistan ovalarından yolumuza devam etmeyi kararlaştırdık.

Bu zorlu yolculuk hâtıralarının gözümde canlandığı şu anda, bu bahisleri, eski ve büyük dostum ve felâket arkadaşım Ziraat Mühendisine, beraber birçok meşakkatlere katlandığımız Rus dostlarıma ve bilhassa, Tibet dağlarında son ve ebedî uykularını uyuyan Albay (ostrovsky), Yüzbaşı (zouboff) ve (touroff), Mülâzım (pisarjenski), Kazak (vernigora) ve Tatar (mahommet spirid) in, aziz hâtıralarına ithaf ediyorum. Ayni zamanda, prens (soldjak) ve (naranchi) manastırının muhterem başrahibi, Ta Lama (jelyp djamsrap) m gösterdikleri yardım ve dostluğa karşı duyduğum derin minnettarlık hislerini de burada bildirmeği, kendime bir vazife ve borç bilirim.

İKİNCİ KISIM

Cinler, İfritler Diyarı

ESRARENGİZ MONGOLİSTAN

Geniş ve esrarengiz Asyanın göbeğinde zengin bir memleket bulunmaktadır. Bu memleket, (tian chan) dağlarının karlı yarlarından (cayan) dağlarının ormanlı tepelerine, Çin seddinden Garbî (dzoungarie) nin yakıcı kumluklarına kadar orta Asyanın büyük bir kısmını kaplamaktadır.

Milletlerin, tarihin ve efsanelerin beşiği; hunhâr Fatihlerin esrarlı yüzüklerini, eski göçebe kanunlarını, Gobinin kumları altında gömülü duran hükûmet ve medeniyet merkezlerini bıraktıkları vatan; lamalar, cinler, prens ve hanlar tarafından idare olunan Cengiz ve Kubilây hanın neslinden olan göçebe kabileler diyarı; (rama) nın, (çakya mouni) nin, (djonkapa) nın, (paspa) nın, (ta kure) veya (ourga) daki (bouddha vivant) nın şahsında tecessüm eden (bogo cheghen) nin nezaret ettiği âyinlerin cereyan ettiği esrarengiz diyar; doktorlar, kâhinler, sihirbazlar, falcılar ve bir zamanlar bütün Asya ve Avrupanın yarısından fazlasını hükümleri altında tutan büyük idarecilerin unutulmıyacak fikirlerini muhafaza eden esrarlı (svastika) lar ülkesi.

İnsan ve hayvan hastalıklarının hüküm sürdüğü; veba, şirpençe, çiçek hastalıkları yuvası, olan, çıplak dağlar, güneşten kavrulmuş veya soğuktan donmuş ovalar diyarı; kaynar sular, cinlerin hâkim olduğu sarp geçitler, balıkların kaynaştığı mukaddes göller memleketi; kurtlar, ceylânlar, dağ keçileri, ve en nadir hayvan nevilerinin yaşadığı, milyonlarla dağ faresine, hiç gem yüzü görmemiş vahşi eşek ve atlara, ovalarda terkedilmiş insan cesetlerini parçalayan vahşi köpek ve kuşlara, sık sık rastlanan hayvanlar ülkesi.

(Devamı yarın)

MEMLEKET HABERLERİ

Tarsus Çukurova Fabrikası

Tarsus (Hususî) — 926 danberi faaliyette bulunan Çukurova fabrikası 933 de modern tesisatla tekâmül etmiştir. Yalnız iplik imal eden eski kısım 5600 iğlidir. Yeni kısım ise iplik ve dokuma olmak üzere iki kısımdan müteşekkildir. 6400 iğ ve 130 tezgâha maliktir.

Fabrikada günde üç ekipte 1300 amele çalışır. Bir yılda kullandığı ham madde 1,800,000 kilodur. Senelik istihsalâtı 1,400,000 kilo iplik, 3,5 milyon metre bezdir.

Senede iki yüz bin lira amele parası verilmektedir. 25 memur, 11 usta çalıştırılıyor. Senelik muamele ve istihlâk vergisi tutarı yarım milyon liraya yakındır.

Fabrikada istihsal olunan beygir kuvveti 1200 dür. Çukurova fabrikası, yalnız Tarsusun değil, bütün Çukurovanın en ileri ve mütekâmil bir müessesesidir.

Hendekte Tütün Türrai Müşkül Vaziyette

İzmit (Hususî) — Hendekte tütün zürraı pek sıkışık bir vaziyete girmiştir. Kazanın başlıca gelir kaynağı olan tütünler bu sene ve geçen sene para etmemiş.

İnhisar anbarları dolup taşmıştır. Birçok vaadlere ve ümitlere rağmen İnhisarlar idaresi mübayaaya başlamamıştır. Zürra pek dar ve müşkül bir hale duçar olmuşlardır.

İnhisarlar idaresinin biran evvel mübayaaya başlaması ve Hendek zürralarını kurtarmaları çok arzuya şayandır.

C. Y.

Afyon mektubu:

Misafir mebuslar Yalvaç mesiresinde

Berç Türker Afyon hastahanesinde sitayişle bahsetti

Yalvaç Boğazı mesireliğinden bir görünüş...

Afyon, (Hususî) — Bolvadin kaymakamı Feyzi Akkorla Yalvaç Boğazı mesiresine gitmek üzere Çaya hareket edeceğimiz sırada santraldan bir adam gelerek, ayni mesire yerine Afyondan vali Ahmet Durmuşun da geleceğini ve yanlarında da Afyon mebuslarının bulunacağını söylemesi Bolvadinde büyük bir alâka uyandırdı. Zira bütün Bolvadinliler Yalvaç boğazı mesiresine umumî alâkayı çekmek için ne gibi propaganda lâzımsa hepsini yapıyorlardı. Bu fer oraya mebusların gelmesi paganda bakımından bulunmaz satlardan biri olarak karşılandı.

Onun için Bolvadinin ileri geri bu ziyarete büyük ehemmiyet rek derhal hazırlığa giriştiler.

Biz, kaymakam Feyzi Akkorla nımızda jandarma komutanı yüz Süreyya ve kazanın genç doktoru rem Kerim de bulunduğu halde kesten önce oraya gitmeyi düşün hemen yola çıktık. Altımızdaki tıkaçtı,, bizi yarım saat sonra za ulaştırdı.

Aradan yarım saat geçti. Durmuş Evrendilek, geldiler. rında Edirne mebusu doktor Fatma Memik ile Afyon mebusu yan Mebrure Önenç bulunuyorlar Valinin otomobilini bir başka takip etti, içinden Afyon sayla Berç Türker ile Afyon Urbayı, niyet müdürü ve Halkevi reisi lar.

Mesire yeri pek kalabalıktı. Sableyin Afyondan gelen tenezzüh rının getirdiği yolcularla Akşehirli gelmiş bulunan bir çok kimseler vaç gazinosunun bütün masalarını gal etmiştiler.

Mebuslar Yalvaç boğazını çok ğendiler. Hele Edirne saylavı Memik en güzel manzaraları müte diyen objektifle tesbit ediyordu. ara Vali ile bayan Önenç, mesire rinde meydana getirilen yeni eser tetkik ile meşgul oldular.

Biz de, Bay Türkerle söyle kenara çekilerek konuşmağa duk.

Bay Berç Türker'e Afyondaki kiklerinden edindiği intibaı sor Bana müsait cevaplar verdi. nun bu yıl bir parça daha inkişaf miş olduğunu bu bakımdan vali belediye reisini tebrik etmek geldiğini söyledikten sonra diğer hadaki tetkiklerine ilişerek hastahane hakkında dedi ki:

— Hastahanede edindiğim pek zengindir. Hastaların durumlarını teker teker gözden geçirdim. davi ve bakım şekillerini gördüm. naat getirdim ki, Afyon hastahanesi pek müşfik bir şifa ocağıdır. Bilhassa bu şifa evinin baş hekimini fesindeki hassasiyet ve gayretinden dolayı takdire şayan buluyorum...

Biz havuz başına gelmiştik. sonra bayan Mebrure ile ilbay da diler. Bayan Mebrure Afyondaki zilerinden çok memnun görünüyordu. Bana: 'Kale., de ve Afyonun meşhur kaplıcalarında yaptıkları geziyi dir. Bu eser Frikyalılar zamanından dükleri yakın alâkayı müteşekkir bir lisanla anlattı.

* * *

Sayın mebusun anlattığı "Kale Afyonun meşhur ve tarihî bir eser

(Sonu 10 uncu sayfada)

Savur

Kasabalılar kendi paralarile güzel bir Halkevi binası yaptı

Savurun umumî görünüşü.....

Savur, (Hususî) — Beş yüz ev ve 3200 nüfusa malik bulunan Savurun hava ve suyu gayet hoştur.

Kasabayı üç yandan sayısız denecek kadar çok bahçe ihata etmiştir. Bu bahçeler arasından oldukça büyük bir çay geçer. Kasaba yüksek bir tepenin meyillerinde kurulmuştur. Bu itibarla Savurun tabiî manzarası güzeldir. Vilâyet ve etrafı kazalardan bir çok kimseler sıcak yaz günlerini geçirmek üzere ekseriya buraya gelirler.

Kazayı teşkil eden bir nahiye ve 87 köyde çiftçilikle uğraşılırsa da kasaba halkının meşguliyetini kavakçılık teşkil eder. Kavak Savuru âdeta dört cihetten kaplamış ve kavak ormanları meydana gelmiştir. Ne yazık ki, bir tarihte yarım milyon lirayı bulan ihracat demirin ağaca hâkimiyeti üzerine tamamiyle durmuştur. Irak kapıları kapanmış ve Türkiye ihracatı yirmi bin lirayı geçmemekte bulunmuştur. Savurun başkaca mühim bir ihraç maddesi yoktur. Yalnız meyvelerinden İncaz adı verilen erik, kuru ve yaş olarak memlekete sevkedilir.

Bütün Şark kasabaları gibi bakımsızlık ve harabî içersinde olan Savur, ilçebay Nâzım Günesenin himmetiyle yeni bir yüz takınmağa başlamıştır. Tecrübeli ve dirayetli bir idarecimiz olan değerli kaymakam, kaza mıntakası dahilindeki umumî şoseyi köy kanununu tatbik suretile yaptırmış, hamam inşaatı tamamlanmış ve değil kaza, bir çok vilâyet merkezlerimizde eşine rastlanmaz mükemmeliyette bir halkevi binası kurmuştur.

Beş yüz kişi alacak genişlikteki salon, sahne ve müteaddit odalarla, modern tesisata malik bulunan halkevi binası için devlet para sarfetmiş değildir. Tamamı için harcanan sekiz bin lirayı Savurlular vermişlerdir. Doğrudan doğruya kasabalı ve köylü bütün Savurluların yardımları ile meydana gelen ve kıymetli ilçebay Nâzım Günesenin güzel bir eseri olan bina ile Savur ne kadar övünse yeridir.

Savur halkı çalışkan ve maarif severdir. Kaza merkezinde (160) mevcutlu ve tam teşkilâtlı bir ilkokuldan başka nahiye de dahil - Dört köyde üçer sınıflı - okullar açılmıştır. Maamafih, 887 köylü bir kaza için beş okul çok azdır.

Belediye bütçesi beş bin liradır. Mevcut maddî imkânsızlıklar yenilerek kasabanın imarına bihakkın ve takdire şayan surette çalışılıyor.

Bir delinin hikâyesi!?

Yazan: **Yunus Kâzım Köni**

(Dünkü nüshadan devam)

Oooh, haydi, haydi. Yavaşça komodini çekti, kocasının traş usturasını kınından çıkardı. Soğuk çeliği parmakları arasında dolaştırdı. Nabzını kesecekti ve kurtulacaktı. Bir an için Ankarada yaşayan anasını hatırladı. Kimbilir ne kadar perişan olacaktı. Fakat bu tasavvur onun kararına engel olacağına bilâkis teşvik ediyordu. Adeta ölümü ile anasının çekeceği ıstırabı düşünmekten zevk aldı. Bu, çektiği ıstırabın bir kefareti gibi geldi. Anasına, onu evlendirdiği için kin besleyordu. Kendi ölümüyle anasını cezalandırmak isteyordu.

Sonra kulağına kocasının rahat rahat nefes alışı geldi. Ne sakin uyku idi bu. Kendisi kâbuslar çeker, ölmeyi düşünürken bu adamın lâkaydisi ne demekti? Zaten onu bitiren de bu kayıtsızlık, bu hissizlik değil miydi? Anlaşılamamış, ömrü anlaşılamadan geçmişti. Bu adam, acaba ölümünden ne derece müteessir olurdu.

Kısaca düşündü. Belki birkaç ay sonra bu yatağa bir başkasını getirecekti. O kadının talihi de kendi nasibinden farklı olmıyacaktı. Asıl o ikinci kadına acıyordu. Bu adama bu ikinci cinayeti yapmak, bir başka kadının saadet hülyalarını da mahvetmek fırsatı vermemeliydi. Şu halde, ilk önce bir saniyelik bir hamle ile usturayı kocasının boğazından geçirmeli ve sonra hemen kendi akıbetini hazırlamalıydı. Fakat ya kardeşi, çok sevdiği Ahmedi. O şimdi tâ Antalyada idi. Ona faciayı telgrafla bildirecekler, acele gel, diyeceklerdi.

Zavallı çocuk İstanbula ulaştığı zaman o artık mezarını ısıtmış olacaktı. Şimdi kendisini tabutun içinden ellerine dayanarak başını kaldırmış ve susarak ağlayan kardeşini görür gibi oldu.

İşte hakiki dost buydu. İşte hayatının sonuna kadar kendisine ağlayacak insan buydu.

Oooh, ıstırap çeken bir insanın hayali mukaddestir. Hele bu ıstırabın kahramanı olmak için ölmeğe değer.

Hayatında bulamadığını, ölümü ile bulabileceğini anladı ve usturaya davrandı. Gözünün önüne lise hayatı geldi. Sınıfında beş arkadaş idiler. Bunlardan ikisi hâlâ evlenmemişti. Onlara karşı neden ise bir üstünlük hissederdi. Fakat diğer üçünün hali nasıldı? Birisi Avrupada yaşıyordu. Birisi bir profesör karısı olmuştu Üçüncüsü, o da taşralarda sürten bir doktorla evliydi. Fakat hepsine ufak tefek hınçları vardı. Kıskançlıkların biteceği ölüm bir zaferdi. Onlara hayatta üstün gelememişti. Fakat bir iki dakika sonra tadacağı ölüm ile hepsini arkada bırakacaktı. Şu halde haydi işbaşına...

Kocasının yastığına kolunu dayadı. Alnına dökülen saçlarını usturayı tuttuğu eliyle arkaya attı ve mışıl mışıl uyuyan adamın yüzüne eğildi. Aman yarabbi, açık ağzı ne kadar kokuyordu. Hiç bir şey bu ağız kokusundan daha iğrenç değildir. Sekiz sene bu kokuya katlanmıştı. Bundan sonra da göreceği buydu.

Fakat bir iki dakika sonra hepsi bitecekti. Başını karşı pencereye çevirdi. İşlemeli perdeye daldı. Gözünün önüne kocası ile ilk tanışma günü geldi. Evet, inkâr etmemek lâzımdı. Saadet bir kalbin emniyeti ve huzuru ise bunu ilk evlilik günlerinde ona bu yanında yatan adam temin etmişti. Fakat artık iş işten geçmişti. Daha fazla yaşayıp da ne olacaklardı. Ayni gülünç münakaşalar, ayni üzüntüler, ve ayni boşuna dönen çark değil mi? Kocası için de ölmek kurtulmaktı.

Mevki sahibi olmak istemiş, olamamıştı. Böyle şerefsiz, itibarsız düz bir memur hayatına daha on, on beş sene katlanmaktan ne çıkardı. Hele tekaütlük gelince... Bu tekaütlük tasavvuru kadının vücuduna yapışan bir buz kadar soğuktu. Kocasına acıdı. Onun ihtiyarladığı zaman büsbütün uysal, şahsiyetsiz, soluk bir gölge olacağı muhakkaktı. Şu halde ona karşı beslediği şefkat, ana sevgisi, ihtiyarlığın bu sefaletinden onu kurtarmağı emrediyordu. Evvelâ onu, sonra kendisini kurtaracaktı. Adam bu sırada dişlerini gıcırdattı. Yatağında kıpırdadı. Öteye dönmek isteyordu. Belki de şimdi uyanıverirdi. Aman bu fırsatı kaçırmamalıydı...

.... O zamana kadar şuuruna hâkim olan kadın, altından oturduğu şeyi çekilen bir insanın boşlukta kalması gibi kendisini bir an için boşlukta hissetti. Boşlukta kalan insan evvelâ bir şeye tutunmak ister. Tutacağı şeyin tehlikesini düşünmez. Uyanık şuurla el sürmeyeceği şeyi, büyük bir hırsla yakalar. İşte kadın da bu istical anında usturayı keskinlemesine kocasının boynunda büyük bir kuvvetle ve derinden çekiverdi.

Bu, belki bir şaka idi. Yaptığı işi hayal meyal biliyordu. O kesmek isteyordu. Fakat usturanın kesmemesi lâzımdı. Bunu sadece düşünmüştü. Öldürmek; hayır, bunu yapamazdı. Hele o zavallı kocasını mı, asla! Bu bir kâbustu. Şimdi lâmbayı açsa kocası, âdeti olduğu gibi, derhal uyanacak ve ilk söz olarak "nen var, canım,, diyecekti. Bunu biliyordu. Fakat neye yarar, ne için lâmbayı açmalı? Uyuyan adamı uyandırmakta ne mana vardı.

Başı yavaş yavaş yastığa düştü. Ustura yarı kapanmış, buz gibi parmakları arasında duruyordu. Kızıl bir cehenneme daldı. Siyaha bakan

(Devamı yarın)

Amerika zabıtasında katmerli suiistimaller:

Polis müffettişi, kumarhaneler idare ederek milyoner olmuş!?...

221 memur, gangsterlerle ortaklık, rüşvet v.s. dolayısiyle polislikten kovuldu, mahkemelere verildi 1 buçuk sene zarfında 5946 ikaz ve ihtarname kesildi; bu sayı, bütün Nevyork polis teşkilâtı mensupları sayısından daha fazladır!

Nevyork'ta kumar klübü vakaları, daima daha ziyade alâka uyandırıcı bir şekil almaktadır. Bu klüplerin karışık işlerine bilhassa polislerin de karışması, bu alâkayı arttırmaktadır. Şu günlerde, polis müfettişi Çarls Naydigin inanılmaz gibi görünen suç alâkaları açığa vurunca, mesele, büsbütün ehemmiyet kesbetmiştir. Daha önce de, başka bir çok memurun suçu meydana çıkarılmıştır. Polis müfettişi Çarls Naydigle daha bazılarının, suçları herkesçe belli olunca, yüreklerine inmiştir. Dolayısiyle, ölenler aleyhindeki takibat durmuştur; diğerleri mahkemelere sevkolunmaktadırlar.

Meşhur olan ve bazı kimselerce "Esrarengiz haydut dehasına sahip olduğu,, ortaya atılan Al Kapone'nin, serbestçe Nevyork sokaklarında dolaştığı günlerdenberi orada teesüs eden emsalsiz bir vaziyetin, o hapse tıkıldıktan sonra da, bozulmadığı, onun kurduğu sistem üzerine temadî ettiği, yeni yeni ifşaat ve tahkikatla anlaşılmaktadır.

1934 de Nevyork polis direktörlüğüne yeni bir şef getirilmişti. Bu şef, her türlü unvandan vazgeçiyor ve kendisine sadece 'Mister Valentayn,, diye hitap edilemesini istiyordu. Bu, ufak tefek, kırçıl saçlı bir adamdı; fakat sert ve hedefine varmasını bilir görünüyordu. Nevyork'un bozuk düzen giden polis teşkilâtını ıslah için lâzım olan adam budur, sanılıyordu. O, işleri yeni bir mecraya sokacaktı. Filhakika bu adam bir müddet için alelâde bir polis memuru gibi hizmet ettikten sonra, birdenbire kumandayı eline aldı ve derhal 221 memuru polislikten ihraç ederek, bir mahkeme karşısına sevketti.

Fakat, bu bir tek temizleme ameliyesi yetmedi. Karışık mevzuda işler devamlı surette vaki oluyordu ve bu gibi böyle işlerle lekelenmiş memurlarla boyuna uğraşmak, kendilerini yakalayıp polis teşkilâtını onlardan temizlemek lâzımgeliyordu. Ancak mümasilî suçlar ve suçlular o kadar çoktu ki, polis teşkilâtının bunlardan temizlenmesi işi bir türlü bitmiyordu. "Cimen,, denilen ve "1 Numaralı Halk Düşmanı,, Con Dilingeri ele geçirmek maksadiyle teşkil edilip te sonra da başka gangsterlere v.s. ye karşı kullanılan sayılı, hususî ve fedaî sınıf hariç, Nevyork polis teşkilâtına mensup memurlar, maaşlarından başka gelir arıyor ve buluyorlardı da muhtelif menbalardan para çekiyorlardı. Gangsterlerden ve nizamî müddetten daha uzun müddet açık kalan, 100 de hesabiyle üstün miktar da alkolü müsaade hilâfına satan gece klüpleri sahiplerinden rüşvet almaktan çekinmiyorlardı. 1 buçuk sene zarfında Mister Valentayn, bu şaibeli memurlara ikaz ve ihtarnameler gönderdi; şimdi bürosunun neşrettiği bir istatistiğe göre, 1 buçuk sene zarfında 5946 tane ikaz ve ihtarname kesilmiştir. Bu sayı, bütün Nevyork polis teşkilâtı sayısından daha fazladır, ki bu da, bu memurlardan pek çoğunun tekrar tekrar ikaz ve ihtara uğradıkları, demektir!

Bu arada bazı polis müfettişlerinin temayülleri, daha aşırı ve aykırıdır; bunlar, kendi mıntakalarında oyun klüpleri açarak, el altından kumarhane işletmektedirler. Bunların emrinde çalışan kimseler, bu kumarhanelerin kimlerin himayesi altında bulunduğunu bilirler. Fakat, bu kimlerin kimler olduğunun farkına varmamış görünmeyi, akıl kârı sayarlar. İş meydana çıkınca yüreğine inerek, ölen polis müfettişi Çarls Naydig, Manhattan mıntakası âmiriydi. O, öyle ufak, tefek dalavereler çevirmekle iktifa etmiyordu. Kendisi, ilk oyun klübünü bir binanın 4 üncü katında kurdu; bu binada başkaca bir gece klübü vardı. Ve sahibi kendisine muhtelif suçlarını örtbas ettiğinden, pek bağlıydı. Naydig, ona gösterdiği müsamahaya mukabil 4 üncü kattaki salonların besbedavadan kedi emrine tahsis olunmasını temin ettikten başka, onun gece klübünde, kendi oyun klübü için reklâmlar da yaptı. Kumar oynatma işini, resmî polis üniforması giyerek ortada dolaşıp idare ettiğinden, bu, bir çok kişiye emniyet telkin ediyordu.

Çok geçmeden işler o derecede yolunda gitmeğe başladı, ki direktör Naydig - ayni zamanda zamimeten polis müfettişi - başka 2 oyun klübü daha açtı; bu klüplerden her birinde

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Ne var, ne yok?

Kral Olduğuna Memnun Kral

İngiliz kraliçesi Pariste Fransız Cümhurreisinin refikaları ile beraber....

İngiliz kralının Paris seyahati Avrupanın mühim bir hadisesi şeklinde oldu. Siyasette yeni ufukların açıldığı muhakkak. Londranın ve Parisin memnuniyeti de aşikâr.

Bu ziyaretten bizzat İngiliz kralı da çok memnun olmuştur. Altıncı Corc, ziyafetten sonra, gece yarısına doğru Fransız Cumhurreisinden ayrılırken:

— Emin olun, demiştir, hayatımda ilk defa olarak, krallık vazifemi ifadan memnunum.

İngiliz kralı ile Fransız Cumhurreisi Löbrön vakitlerini hemen hemen hep eğlencelerle geçirmişlerdir. Fakat, kralla beraber Parise gelmiş olan İngiliz Hariciye nazırı Lord Halifaks Fransız meslektaşı Bone ile, eski nazırlardan Çörçil de Maliye nazırı Reyno ile mütemadiyen görüşmüştür.

Tütün Ne İçin İçiyoruz?

İnsanlar dört asırdanberi tütün içiyor. Fakat ne için tütün içildiğini insanlar kendileri de bilmiyor. Holandalı bir âlim tütün içen tiryakiler arasında bir anket yaparak tütünü ne için içtiklerini sorup öğrenmek istemiştir. Aldığı cevaplar müphemdir. Hiç kimse kati olarak ne için tütün içtiğini söyleyememiştir. Muhakkak olan bir şey vardır, ki tütün, görünmiyen, bilinmiyen bir hassa ile insanların zevkleri üzerinde müessir olmaktadır.

Altı Dil Konuşan Papağan

Londrada zengin bir İngiliz bir papağana altı dil konuşmayı öğretmiştir. Maymun bu dillerden yüz kelimeyi bir insan gibi tam manasile düzgün olarak tekellüm edebilmektedir. Fransızca Almanca, İspanyolca, İtalyanca İngilizce ve Holandaca konuşabilen ve söylenen sözleri anlayan papağanı görmek üzere binlerle insan duhuliye vererek İngilizin bahçesine giriyormuş.

Zenciler Beyaz Oluyor

Amerikalı sosyoloğlar Amerikada yaşayan zencilerin rengi seneden seneye beyaz olmaya başladığını tesbit etmişlerdir. Nesiller değiştikçe abanoz gibi siyah olan zencilerin renkleri esmerlikten beyazlığa doğru gidiyor. Beyaz insanların kanı ile karışmayan halis zencilerin bu suretle renk değiştirmeleri iklim ve hayat şartlarının değişmesine hamlolunuyor. Martaganlı bir fiziyoloji mütehassısı yüz sene sonra Amerikada hiçbir zenci kalmayacağını iddiaya başlamıştır.

sında derin bir teessürü mucip olduğu kadar memleket hesabına da acı bir kayıptır.

Merhumun cenazesi dün Ankarada dostları ve arkadaşlarından müteşekkil kalabalık ve hazin bir alayla toprağa bırakılmıştır.

Merhumun ailesine ve adliyecilerimize başsağlığı dileriz.

Nevyorkta Otomatik Satış Makineleri

Nevyork şehrinin bütün büyük caddelerinin köşelerinde, büyük mağazaların önünde muhtelif eşya satan otomatik makineler vardır.

Geçen yıl içinde bu makinelerin sattığı eşyalar 500 milyon dolarlıktır. Yarım milyon insan, otomatik makinelerin imal ve istimali ile meşgul olup bu işten geçinme temin eder. Otomatik lerin sattığı mallar arasında birinciliği tütün, tramvay ve tren biletleri, posta pulu, kurşun kalem, gramofon plâğı ve ikinci derecede de çiçek, bon bon gelir. Nevyorktaki yeraltı şimendifer istasyonlarına konan bu makineler bir yıl içinde 6 milyon dolarlık çikolata ve şekerleme satmış ve bütün eşya satışı 150 milyona varmıştır.

Şirley Templ

Türk yavrularına hayatını anlatıyor

Sevimli Şirley'in üç renkli bir resmi bulunan zarif birkapak içer sinde gene Şirley'in şimdiye kadar çıkmamış sayfa büyüklüğünde yirmi dört resmiyle hayatı

Yakında çıkıyor.

Bütün gazete müvezzilerinden istiyebilirsiniz.

14 memur mevcuttu. Ve her klüpte 4 büyük oyun masası ortaya konulmuştu. Tek bir akşamın kazancı vasatî 60,000 dolardı. Bunun 100 de 10 nisbeti de safî kazanctı.

Manhattan mıntakasının "Yüksek sosyete,, si için, lüzumundan fazla sile mevuct parayı eğlenceli bir şekilde harcamak hususunda bu suretle kâfi derecede fırsat verilmişti; lâkin, daha fakir kimseler, bu oyunlara girişerek eğlenemiyorlardı; çünkü, onların paraları kıttı! Menfaat hırsı arttıkça artan polis müfetişi, yan sokaklarda, boş duran bodrum katlarında, daha küçük ölçüde oyun bankaları tesisine himmet etti! Bu suretle fakirlere de kumar zevkini tattırıyor, zengiler yetişmemiş gibi fakirlerin ellerindeki, avuçlarındakini de sızdırıyordu! Buralarda her gecenin geliri, 1-2 doları geçmiyordu. Böylece de 18 kumarhane, mantar gibi yerden bitmekte gecikmedi:!

Manhattan mıntakasında yüzlerce ve yüzlerce küçük varlık, bu "Oyun cehennemleri,, nde yanıp kül oldular; bunlar, Nevyork'ta senelerdenberi menendi görülmemiş derecede berbat yerler, menhus batakhanelerdi. Fakat bir taraftan da, vazifesini katmerli suiistimal eden polis müfettişinin serveti, milyon hududunu aşıyordu Çarls Naydig, artık şahsen bir tayyareye sahipti; hususî tayyareden başka lüks bir yat da, kendisinindi; bir kaç milyonluk serveti olan bir milyonere has mal, mülk sahibi olarak yatında yangelmiş, safa sürüyordu. Ve her şey boyuna yolunda sürüp gidiyordu.

Naydig, yanı başında suiistimal yapan müteaddit arkadaşlarının mahvolduklarını görüyordu.Son 3 ay içersinde 4 polis mensubunun her hangi bir noktadan ağır suiistimalleri tesbit edilerek tevkif edilmelerine ve bu aralık birdenbire ölmelerine şahit oldu. Nevyork polis teşkilâtına mensup olanların suiistimal dolayısiyle sade meslekten değil, hayattan da uzaklaşmak zorunda kaldıklarını, son 3 seneye ait resmî istatistik bildiriyor ve rakam, o kadar inanılmaz bir çokluk gösteriyor, ki eğer resmen teyit edilmese, insan bu sayının uydurma olduğuna, anlatılanların masal olduğuna hükmeder.

Polis müfettişi Çarls Naydiğin bu gayrimeşru meşgalesinin mafevklerine eninde, sonunda nasıl apaçık malûm olabildiği ve suç faaliyetinin madde madde tesbiti imkânı bulunabildiği, anlaşılamamıştır. Her halde kendisi tevkif edilirken, oyun klüplerinden birini, idare ettiği malûmdu. Naydig, bunun üzerine Mister Valentayn'in yanına çağrıldı, götürüldü; orada icap eden muahezelerle kendisine çıkışıldı ve sözle iyice haşlandıktan sonra, oradan çıkarıldı.

Bununla beraber, polis müfetişinin ne derecesini gösteren resmî alâmeti, ne de üniforması üzerinden alındı; hattâ, resmî tabancasını da, hücreye tıkılırken yanında alıkoymasına göz yumuldu. Amerikan âdetince, istintak tevkifhanesinde kendisine tahsis edilen hücre, lüks döşenmiş ve yalnız mevkuf milyonerlerin misafir edildiği bir hücreydi. Ve tevkifinden 6 saat geçince, daha işlediği suçların hepsi olanca ağırlığile resmen belli olmadan, kendisi hert türlü müdafaanın şahsını kurtaramıyacağı zehabına kapılmış olsa gerektir, ki yüreğine indi, birdenbire düşüp öldü. Ve bu polis müfettişinin cüretkârane, katmerli rezaletleri ancak o öldükten sonra devam eden etraflı tahkikatla kesenkes açığa vurarak, suç sansasyonlarının türlüsüne alışkın Amerikalılar bile, artık bu derecesine parmak ısırdılar!?.......

Garip şeyler:

Bir yatışta on ay uyuyan adam

Sofyada Stilo Pavlof isminde bir işçi, geçen senenin 2 kânunuevvelinde, akşam evine geliyor, her zamanki gibi odasına çekilip yatıyor ve.. On ay sonra geçen gün kalkıyor.

Tam 225 gün süren bu uyku esnasında Pavlof kendini hiç bilmemiş ve etrafındakiler tarafından sunî şekilde beslenmiştir. Bu uykunun günlerce, haftalarca ve sonra aylarca sürdüğünü gören ailesi meraka düşmüş, doktorlar bile çare bulamamışlardır.

Böyle, uykuya dalıp senelerden sonra uyananlar çok vardır. Fakat Pavlof daha acele davranmış olacak; 10 ay uykuyu kâfi görerek geçen gün gözlerini açmıştır.

Yalnız uyandığı zaman evde kimse yokmuş. Saate bakmış: Dokuzu çeyrek geçiyor.

— Geç kaldım! diye hemen giyinmiş ve çalıştığı fabrikaya gitmiş.

Orada eski arkadaşlarından hiçbirini bulamayan Pavlof şaşırıp kalıyor. İşçiler daha fazla şaşırıyor. Çünkü adamın dün diye bahsettiği şeyler olalı on ay olmuştur..

Anlaşılıyor ki, Pavlof on ay uyuduğu halde bir gece uyuduğunu zannediyor. Ne hissettiğini sordukları zaman:

— Güzel bir uyku uyuyan bir adam gibi vücudumu çok rahat hissediyorum, demiştir.

Yapağı ihracatımız kontrol altına alınıyor

Yapak ihracat tacirleri dün iç ticaret umum müdürü bay Mümtaz Rekin başkanlığında son olarak bir toplantı yapmışlar, hazırlanmış olan proje gözden geçirilmiştir.

Bu projeye göre; yapağlar altı kısma ayrılmış bulunmaktadır.

1 — Trakya, 2 — İzmir, 3 — İnce Anadolu, 4 — Şarş yapağı, 5 — Karayaka, 6 — Erzurum Karayelidir.

Badema yapağılar bu tipler üzerinden ihraç olunacaktır. Bunun haricinde ihracat yapanlar hakkında meni atğşiş kanunu mucibince takibat yapılacaktır.

Ortaköye rıhtım

Ortaköy iskelesi ile cami arasındaki sahaya rıhtım yapılması kararlaştırılmıştır. Yakında inşaata başlanacaktır.

Rumelihisarındaki Mezarlık

Bebek - İstinye yolunun açılması dolayısiyle Rumelihisarı mezarlığının tarihî kıymeti münakaşa edilmekteydi. Belediye de müzeler idaresine vaziyeti sormuştu. Gelen cevapta Kollejden inen yolun Hisar tarafında kalan kısmı üzerindeki mezarlıkların tarihî kıymeti haiz olduğu bildirilmiştir.

Çocuk Kampındaki Kaza

İzmit (Hususî) — Hereke çocuk kampında müessif bir kaza olmuş ve bir çocuk mutbaktaki elektrik cereyanına kapılmış, bütün tedavilere rağmen nakledildiği şehrimiz memleket hastahanesinde ölmüştür.

Kampda bu feci kaza büyük bir teessür husule getirmiştir.

ÇOCUKLARINIZıN

En güzel bir kitap

Türk ikizleri

Çocuk Esirgeme Kurumunun vaktile bir aile kütüphanesi olarak bastırdığı İkizler serisinde duyduğunuz bu eksikliği bu güzel ve resimli büyük hikâye kitabı ile doldurulmuş buluyoruz.

Kültür bakanlığı eseri tetkik etmiş. ilk okul çağındaki çocuklar için faydalı eser olduğunu tasdik etmiştir.

Ankara caddesinde Vakit Kitap evinde arayınız: Fiatı 60 kuruş; posta için 4 kuruş ilâve ediniz.

Siirdde

Zengin maden damarlarına tesadüf edildi

Siird, (KURUN) — Siird bölgesi vasi tuzlalarla çevrili olup bu havalinin geniş bir kısmının tuz ihtiyacını karşılamaktadır. Halen belli başlı sekiz tuzladan her yıl on binlerce ton tuz istihsal edilmektedir. Geçen yıl elde stok tuz kalmamıştır. Bu sene havaların yağmurlu geçmesinden tuz çıkarılmasına geç başlanmıştır.

Bundan başka Siirdin altın, demir, kömür ve çok zengin asfalt madenleri vardır. Altın madenleri eski devirlerde işletilmiş, bilâhare yüzüstü bırakılmıştır. Memleketteki zengin madenlerimizin verim kabiliyetlerini tesbit için bir heyet tetkiklerde bulunmuştur.

Diyarbakırdan, Cizre ve Van istikametlerine yapılmakta olan demiryolu için tetkikler devam etmektedir. Güzergâhı gözden geçiren hususî heyetin raporuna göre şimendüfer Siirde 14 kilometre mesafeden geçecektir. Ayrıca Diyarbakır - Siird şosesinin inşası da kararlaştırılmıştır. Diyarbakır ve Siird vilâyetlerini birbirinden ayıran Batman nehri üzerinde üç bin lira sarfiyle bir beton köprü yapılmaktadır.

Burada içki sarfiyatı çok azdır. Bir kaçı müstesna, ağızlarına müskirat namiyle bir şey koymazlar. Buna mukabil inhisar idaresinin mamul tütün satış miktarı geçen yıllara nisbetle ehemmiyetli derecede artmıştır. İdare en uzak ve küçük köylerde bile bâyilikler tesis etmiştir. Yapılan sıkı takibat neticesinde kaçakçılık vakaları da kayde değer surette azalmıştır. Yakalanan ve inhisar ambarlarını doldurulan ipekli kumaş vesaire İstanbul gümrüklerince satılığa çıkarılmak üzere İstanbula gönderilecektir. İnhisarlar vekâleti elli bin lira sarfiyle burada modern bin bina inşasını kararlaştırmış ve faaliyete geçilmek üzere bulunmuştur.

Diyarbakırdan kamyonlarla sebze gelmektedir. Etin kilosu on kuruştur. İyi süt ve yoğurt on kuruşa veriliyor. Yalnız giyecek ve emsali şeyler pahalıdır. Bu meyanda petrol, şeker gibi bazı şeyler de fazla fiyata satılıyor.

BORSA

Ankara 25-7-938

Hizalarında yıldız işareti olanlar, üzerinde muamele görenlerdir. Rakamlar saat 12 de kapanış satış fiyatlarıdır.

ÇEKLER

* Londra	6 23	* Prağ	4 375
* Nevyork	126 245	* Madrid	6 23
* Paris	3 4975	* Varşova	23 7328
* Milâno	6 66	* Budapeşte	24 92
* Cenevre	28 9775	* Bükreş	0 9375
* Amsterdam	69 605	* Belgrad	2 87
* Berlin	50 8475	* Yokohama	36 37
* Brüksel	21 395	* Stokholm	32 12
* Atina	1 14	* Moskova	23 7875
* Sofya	1 5375	Viyana	

İstikrazlar

* 1933 T. Bor I 96	* Ergani İstik.
" " " II	S. Erzurum
" " " III	S. Erzurum

Efektifler verilmemiştir.

Zahire Borsası

25-7-938

Buğday yumuşak	5 28	— —
" sert	5 10	5 0
" kızılca	5 21	— —
Arpa yemlik	4 27	4 35
Çavdar	4 27,5	— —
Bakla	4 20	4 25
Kuşyemi	6 25	— —
Yapak Anadol fop	42 20	45 —
Yapak Adana	57 20	59 —
Peynir beyaz	31 37	33 13
Peynir kaşar	48 —	— —

Gelen			Giden		
Buğday	160	Ton	Tiftik	21	Ton
Arpa	96	"	Susam	15	"
Kepek	15	"	Kuşyemi	5	"
Peynir	7	"			
Çavdar	41	"	Yapak	45	"
Kuşyemi	10	"	P. yağ	11	"
Bulgur	30	"			

Günlük RADYO Programı

26 - TEMMUZ - 938 - SALI

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat: 14,30 Plâkla Türk musikisi. 14,50 Havadis. 15,05 Plâkla Türk musikisi. 15,30 Muhtelif plâk neşriyatı. 16 Son.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat: 18,30 Hafif muzik: Tepebaşı belediye bahçesinden naklen. 19,20 Saksofon solo: Nihat Esengin, Riyaseticumhur filarmonik orkestrasından. 19,55 Borsa haberleri. 20 Grenviç rasathanesinden naklen saat ayarı, Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi. (Suzinak, Hüzzam). 20,40 Hava raporu. 20,43 Ömer Rıza Doğrul tarafından arapça söylev. 21 Saat ayarı, Orkestra: 1 — Maskanyi - Kavalerye rüstikans. 2 — Svendsen - Romens 3 — Siede - La pupe dö porslen. 21,30 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi (Acem aşiran). 22,10 Muzik varyete: Tepebaşı belediye bahçesinden naklen. 22,50 Son haberler ve ertesi günün programı. 23 Saat ayarı, Son.

27 - TEMMUZ - 938 - ÇARŞAMBA

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat: 14,30 Plâkla Türk musikisi. 14,50 Havadis. 15,05 Plâkla Türk musikisi. 15,30 Muhtelif plâk neşriyatı. 16 Son.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat: 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,20 Konferans: Kadıköy Halkevi namına: Nahit Celâl Hoker (Söz söylemek sanatı). 19,55 Borsa haberleri. 20 Grenviç rasathanesinden naklen saat yarı, Nihal Asım ve arkadaşları tarafından Türk musikisi: (Yegâh, Hicaz). 20,40 Hava raporu. 20,43 Ömer Rıza Doğrul tarafından arapça söylev. 21 Saat ayarı: Şan, Bedriye Tüzün Stüdyo orkestrası refakatiyle. 21,30 Tahsin Karakuş ve arkadaşları tarafından Türk musikisi (Hicaz faslı). 22,10 Muzik varyete: Tepebaşı belediye bahçesinden naklen. 22,50 Son haberler ve ertesi günün programı. 23 Saat ayarı, Son.

Renk Değiştiren Bir Leylek Yavrusu!...

Genç bir leylek, Almanyada Velten şehri civarında uçuyormuş. Uzun müddet şehrin üzerinde daireler çizdikten sonra, yorgunlaşmış, dinlenmek ihtiyacını duymuş. Buna en uyğun yer olarak da, bir soba fabrikasının boy salan bacalarından birini bulmuş.

Havadan süzüle süzüle bacanın üstüne kaymış, lâkin konarken müvazenesi bozularak soluğu bacanın içinde, tâ dibinde almış. Bereket versin, makineler günlerdenberi işlemiyormuş, ocakta ateş yanmıyormuş.

Hayvana iyilik etmeğe alışkın eller, genç leyleği ocaktan çıkarmış, çıkaranlar, yeniden hürriyete kavuşturmanın zevkini tatmışlar. Fakat, bembeyaz leylek yavrusu, kurumla simsiyah olmuş. Ana, babasının yavruyu karga sanıp da yuvadan atmış olabilecekleri akla gelmişse de, o sırada yağmur yağmağa başlayınca, yavrunun yıkanmış olacağı düşünülmüş! ?...

Askerlik

(Altıncı sayıfadan devam)

tayyarelerine fazla ehemmiyet veriyorlar. Geçen yıl 170 adet olan deniz tayyareleri son zamanlarda üç yüze iblâğ olunmuştur. Deniz tayyarelerini taşımağa mahsus olan gemiler inşasına da çok ehemmiyet verilmekte olup deniz tayyarelerinin sayısı bu senenin nihayetinde dört yüze çıkarılacaktır.

MOTOSİKLETLİ PİYADELER

Son sistem harp vasıtaları arasında artık motosikletli piyadeler de görülmeğe başlandı. Bütün devletler motosiklet kullanmayı bir spor olarak halka tavsiye ediyor.

Almanlar bu hususta kanunlar yapmış motosiklet, otomobil gibi motörlü vasıtalar kullananları gümrük vesair vergilerden muaf tutmuşlardır. Motosiklet sporuna alıştırılan gençler bir harp patlak verir vermez derhal iş başına çağrılacaktır.

Almanyada halihazırda 1,053,000 motosiklet vardır. Motosikletli alaylar, bir cepheden diğer cepheye imdada yetişecek en seri, harp vasıtası addediliyor. Çünkü otomobil ve kamyonun gidemediği dar ve bozuk yollarda motosiklet ilerleyebiliyor. Dört, ve beş asker taşıyabilen son sistem motosikletler imal için devletler arasında rekabet başlamıştır.

FRANSIZLARIN HAVA FIRKALARI

Fransızlar doğrudan doğruya umum kumandanlığın emri altında bulunacak bir hava fırkası teşkiline başlamış[...] Bu hava fırkası bomba, mitralyöz, [...] çük tank vesair bütün modern [...] âletlerile mücehhez olacaktır. Seri [...] dat istiyen cephelere bu fırka koş[...] rulacak ve başkumandanlığın emri [...] rine bütün cephelerde istihdam edi[...] cektir.

Yalvaç mesir[...]

(8 inci sayfadan [...])

dır. B ueser Frikyalılar [...] yapılmış, Selçukîler zaman[...] mükemmelen tamir edilmiş [...] ilâvelerle yeniden inşa edil[...] vaziyete getirilmiştir. Üç kap[...] dır.

Afyonun kıymetli valisi Bay [...] rendilek, bana kaleyi şöyle an[...]

"— Halen en üstteki kapı[...] yetine fena denilemez, üzerin[...] kitabe bulunmaktadır. Kitabe[...] ni,, yi tanıtıyor; bundan anla[...] ki bu kapı Selçuk sultanların[...] lâeddin tarafından yaptırılmış[...] tan Alâeddin orada başkaca [...] de meydana getirmiştir. Şim[...] ların bazı bakiyesi hâlâ ayakta [...] yor: Bir mescit ve bir saray [...] si.... Düz bir plâto, erzak depo[...] depoları.

Su depoları, kayaların blok [...] de oyularak birer sarnıç şekl[...] kulmasiyle meydana getirilm[...]

Afyon şehrinin beş senelik [...] programında bu kalenin imarı [...] bulunmaktadır. Oraya turist[...] yapılacak, ortada dinlenme ve [...] yerleriyle yukarda bir gazi[...] edilecektir. Bu kale, bilhassa [...] kın tarihin, istiklâl savaşının [...] II hatıratını taşıyan hususî [...] mete malik bulunuyor.

İmar programındaki işler, y[...] saydığım ayakta kalmış metrûk [...] lerin bulunduğu sahada yap[...] bu saha tam zirvedir. Öyle bir [...] ki, buradan şehrin panoroması [...] var kazaların bazıları müke[...] seyrediliyor.

Halen, kalenin üzerine bozuk [...] yoldan yarım saatte çıkılır. Se[...] irtifaı 200 metredir. Yol yapıl[...] sonra yukarıya on dakikada ç[...] mümkün olacak. Edirne mebus[...] yan Fatma Memik arkadaşım[...] da bol bol resimler aldı.,,

* * *

Saylavlar, Gecek, Ömerli ve Ga[...] kaplıcalarında yaptıkları [...] katta, alâkadar vekâletin him[...] muhtaç bazı mütalealarda b[...] yorlar.

Bu hamamlarda vilâyet tara[...] yeni binalar yapılmıştır. Böyle [...] cek ve Ömerli kaplıcaları mode[...] hale getirilmiştir. Sadece "Ga[...] hamamında 350 bin liralık [...] dern bir tesisata ihtiyaç vardır[...] nu da alâkadar vekâletin, üstün[...] yaptırması muvafık olacağı m[...] za edilmektedir.

Gerçi Gazlıgöldeki hamam ve [...] temilâtı vilâyet tarafından ye[...] tamir ve ihya edilmiştir. Evvel[...] ne vali bay Evrendilek'in himme[...] vilâyet bütçesinden yaptırılmış [...] fidanlık ta bu kaplıcanın yazlık [...] yacını cevaplamıştır. Fakat bu[...] biraz yukarda da bahsedildiği [...] fazla parayla modern bir tesisat [...] hakkak surette lüzum hissedilm[...] dir. Gazlıgöl kaplıcasının sıcak [...] yundaki şifalı hassa, büyük him[...] lere bilâhare mukabele edebilecek [...] iyi bir gelir teşkil eyliyecek bir [...] rete maliktir. Bu suda evvelâ so[...] sonra kaynaj yaptırılıp, bunun [...] ne modern su tesisatı, modern [...] su hamamları ve güzel binalar [...] etmek hiç te boşuna bir masraf [...] ğildir.

Şimdiye kadar mahallince yap[...] tasavvur ve teşebbüsler mevcut [...] hallî varidatla mümkün olamadı[...] dan sondaj ve inşaat işinin vek[...] gibi kuvvetli bir elde tahakkuk [...] tirilmesi sadece saylavlarda [...] hattâ bütün Afyon muhitinde um[...] bir temenni halindedir.

Hulûsi Gü[...]

Dr. IHSAN SAMİ

GONOKOK AŞISI

Belsoğukluğu ve ihtilatlarına kar[...] pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyo[...] Sultan Mahmut türbesi No. 11[...]

Dün ve yarın
Tercüme Külliyatı

1 İNCİ SERİ

No.		Kuruş
1	Safo	100
2	Aile çemberi	100
3	Ticaret, banka, borsa	75
4	Devlet ve ihtilâl	75
5	Sosyalizm	75
6	Rasin I	75
7	İşçi sınıfı ihtilâli	60
8	Lâşuur	60
9	Isfahana doğru	100
10	Rasin II	75

(Bu seriyi birden alanlara 1 lira 33 kuruş ikram edilir, ve 2 lira 32 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.)

2 NCİ SERİ

11	Gorio Baba	100
12	Deliliğin psikolojisi	50
13	İlkbahar seileri	75
14	Engerek düğümü	60
15	Rasin III	75
16	Samimi saadet	50
17	İstatistik	30
18	Çocuk düşürtenler	60
19	İlim ve felsefe	30
20	Cemiyetin asılları	100

(Bu seriyi birden alanlara 1 lira 30 kuruş ikram edilir, ve 2 lira 20 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.)

3 ÜNCÜ SERİ

21	Hükümdar millet	50
22	Yeni ilmi zihniyet	75
23	Komünizm	50
24	Günün iktısadi işleri	60
25	Cumhuriyet	50
26	Tercüme	100
27	Değişişler	75
28	Lâokon	20
29	Kapitalizm buhranı	50
30	Salambo	125

(Bu seriyi birden alanlara 1 lira 22 kuruş ikram edilir, ve 2 lira 88 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.

4 ÜNCÜ SERİ

31	Rasin IV	60
32	Metafizik	40
33	İskender	60
34	Kadın ve sosyalizm	100
35	Demokrit	25
36	Dinler tarihi	125
37	Filozofi ve sanat	40
38	Etika	100
39	Heraklit	25
40	Ruhi mucizeler	75

(Bu seriyi birden alanlara 1 lira 4 kuruş ikram edilir, ve 2 lira 36 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.)

5 İNCİ SERİ

41	Deprofündis	50
42	Günün hukuki ve içtimai meseleleri	75
43	Eflâtun	35
44	Gizli harpler	75
45	Disraelinin hayatı	100
46	Metafizik nedir	25
47	Yeni adam	75
48	İrsiyetin tesirleri	75
49	Politika felsefesi	75
50	Estetik	25

(Bu seriyi birden alanlara 1 lira 59 kuruş ikram edilir ve 2 lira 36 kuruşu peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.)

6 NCI SERİ

51	Eneit I	100
52	Para	25
53	Sezar	40
54	İlmi felsefe	40
55	Karıncaların hayatı	75
56	Demosten	35
57	Çiçeron	
58	Hipnotizma	100
59	İnsan	50
60	Yeni kadın	40

(Bu seriyi birden alanlara 1 lira 26 kuruş ikram edilir; ve 2 lira 4 kuruş peşin alınarak kalanı ayda 1 er liradan veresiye bırakılır.)

7 NCİ SERİ

61	Vikontun ölümü	30
62	Eneit II	100
63	Liza	100
64	Evlilik	20
65	Gizli pamuk harbi	50

Satış Yeri:

Ankara Caddesi VAKİT Kitabevi

Askerî Mekteplere Maaşlı öğretmen aranıyor

1 — Kırıkkale Askeri San'at Lisesine riyaziye, Erzincan Askeri orta okuluna riyaziye, tabii ilimler, Konya Askeri orta okulu ile Ankara Gedikli Erbaş hazırlama orta okuluna birer riyaziye öğretmeni alınacaktır.

2 — İsteklilerden; kültür öğretmeni olanların veya öğretmenliğe kanuni ehliyeti bulunan devlet memurlarının müktesep hakları gözönüne alınmak şartile 30:40 lira asli maaş.

Yüksek okul mezunlarından olup yeniden ilk memuriyete geçeceklere de barem 12 dereceden maaş verilecektir.

3 — Öğretmenlik için başlıca şartlar şunlardır:

A) Öğretmenlik kanuni vasıf ve ehliyetini haiz olmak yani (Lise için, Üniversite riyaziye şubesinden, yüksek mühendis mektebinden veya yüksek öğretmen okulu riyaziye şubesinden mezun olmak.)

Orta mektepler için: Yukarıda yazılı üç yüksek okuldan veya orta öğretmen okulundan mezun bulunmak ve yahut Üniversitede imtihan vererek ehliyetname almış olmak.)

B) Yaşı 45 den yukarı olmamak ve emekli bulunmamak.

C) Askeri okullarda en az üç sene hizmeti şartsız olarak kabul etmiş olmak.

4 — Yukarıda yazılı şartları tamamen taşıyanlardan istekli olanların dilekçeleriyle birlikte hal tercümesi, hüsnühal varakası, nüfus tezkeresi sureti ve noterlikçe musaddak diploma veya ehliyetname suretlerini Ankara Askeri Liseler Müfettişliğine göndereceklerdir.

5 — Üçüncü maddede yazılı evrak ve vesaik ve genel şartlara nazaran öğretmenliği uygun görülenlerden lüzumlu diğer evrak sonradan istenecektir. (879) (3082)

inşaat ilânı
Sümer Bank Umum Müdürlüğünden:

1 — İzmitte kâğıt ve sellüloz fabrikaları müştemilâtından kantin binası garaj ve methal binası ile müdüriyet binasında lâboratuar kısmı tevsiatı inşaatı vahidi fiat esasiyle ve kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur. İşbu inşaatın muhammen keşif bedeli 92252,49 liradır.

2 — Eksiltme evrakı beş lira mukabilinde Sümerbank inşaat şubesinden alınabilir.

3 — Eksiltme 6 Ağustos 938 cumartesi günü saat 12 de Ankarada Sümerbank umum müdürlüğünde yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat miktarı 5870 liradır.

5 — İstekliler ihale gününden en az üç gün evvel Sümerbank inşaat şubesine gelerek kantin, hastahane, gazino ve otel gibi argarî 60.000 lira kıymetinde tek bir bina inşa ettikleri ne dair yedlerinde bulunan vesikaları ibraz etmeğe ve bu anâ kadar yapmış oldukları her nevi inşaatın bir listesini vermeğe ve bu işler hakkında aldıkları vesaiki göstermeğe ve bu hususta kimlerden malûmat alınabileceğini ve hangi bankalarda muamelede bulunduklarını bildirmeğe mecburdurlar. Banka yapacağı araştırmaların neticesine göre istekliye sözü geçen eksiltmeye iştirak edebilmesi için icabeden vesikayı verip vermemekte serbesttir.

6 — Teklif mektuplarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat 11 e kadar makbuz mukabilinde Ankarada Sümer bank umumî muhaberat şubesi müdürlüğüne teslim edilmiş olacaktır.

Posta ile gönderilecek tekliflerin nihayet ihale saatinden bir saat evveline kadar gelmiş ve zarfının kanuni şekilde kapatılmış olması lâzımdır.

7 — Bu inşaatı banka dilediği müteahhide vermek hakkını muhafaza eder. (2660) (4804)

Yavuz Sezen
Diplom terzi

Dünyanın bellıbaşlı moda merkezi olan Pariste kadın ve erkek terzilik akademilerinde san'atın bütün yeniliklerini tekemmül ettirerek şeref madalyasiyle taltif dilen ve gene Parisin en büyük kadın ve erkek terzihanelerinde büyük muvaffakıyetlerle çalışmış olan Yavuz Sezen ilk mütehassıs terzi olarak memleketimize dönmüş, Beyoğlu Parmakkapı 113 numaralı Gayret apartımanındaki atelyesinde sayın müşterilerini kabul etmeğe başlamıştır.

İstanbul Belediyesi İlânları

Keşif bedeli 1787 lira 31 kuruş olan Kartal merkez okulunun tamiri açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakile şartnamesi levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 N. lı kanunda yazılı vesikadan başka 1000 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair Nafıa Müdürlüğünden alacakları fen ehliyet vesikasile 134 lira 5 kuruşluk makbuz veya mektubile beraber 10 - 8 - 938 Çarşamba günü saat 11 de Daimi Encümende bulunmalıdırlar. (4786)

Keşif bedeli 956 lira 79 kuruş olan kerestecilerde Tekirdağı iskelesi yanında yaptırılmasına lüzum hasıl olan çöp iskelesi pazarlığa konulmuştur. Keşif evrakile şartnamesi levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 N. lı kanunda yazılı vesikadan başka Fen işleri Müdürlüğünden alacakları fen ehliyet vesikasile 71 lira 76 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 2 - 8 - 938 salı günü saat 11 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (B.) (4829)

Keşif bedeli 6354 lira 38 kuruş olan Kadıköy II inci mektebinin tamiri açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakile şartnamesi levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 N. lı kanunda yazılı vesikadan başka en az 5 bin liralık bu işe benzer iş yaptığına ve eksitmeden bir hafta evveline kadar Nafıa Müdürlüğünden alacakları fen ehliyet vesikasiyle 476 lira 58 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubiyle beraber 9 - 8 - 938 salı günü saat 11 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (İ.) (4763)

	Senelik muhammen kirası	İlk teminatı
Süleymaniyede Saman viran sani mahallesinde Dökmecilerde Süleymaniyeisani medresesi (depo olarak)	240	18
Şehremininde Büyüksaray meydanı sokağında 36 metre murabbaı arsa.	15	1,13
Eyüpte Büyükcami mahalle ve sokağında Ebussuut efendi mektebi.	36	2,70

Yukarda semti, senelik muhammen kiraları yazılı olan mahaller 939 senesi Mayıs sonuna kadar ayrı ayrı kiraya verilmek üzere açık artırmaya konulmuştur. Şartnameleri Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubiyle beraber 10 - 8 - 938 çarşamba günü saat 11 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (İ) (4783)

Kilosu	Beher metresinin muhammen bedeli	Cinsi
12035	20 Kuruş	Kuru üzüm
1825	50 „	„ kayısı
600	20 „	„ zerdali
50	30 „	„ vişne

Belediye hastahaneleriyle diğer müesseselere lüzumu olan yukarda cins ve miktarı yazılı kuru meyva açık eksiltmeye konulmuş ise de belli ihale gününde giren bulunmadığından eksiltme 5 - 8 - 938 cuma gününe uzatılmıştır. Listesiyle şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 N. lı kanunda yazılı vesika ve 259 lira 9 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubiyle beraber yukarda yazılı günde saat 11 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (İ.) (4783)

Vapurlar

BUGÜN KALKACAK VAPURLAR

Saat	*Vapurun adı*	*Gittiği yol*
12	Cumhuriyet	Karadeniz
9,30	Uğur	İzmit
16,30	Trak	Mudanya
20	Saadet	Bandırma
19	Seyyar	Karabiga
10	Dumlupınar	Mersin

GELECEK VAPURLAR

14,30	İnönü	Bartın
11.15	Trak	Mudanya
6,30	Saadet	Bandırma
17	Tayyar	İmroz

HALK OPERETİ
Bu akşam Taksim Altıntepede, çarşamba günü Büyükdere Aile bahçesinde, cuma günü akşamı Bebek Belediye bahçesinde
BÜYÜK OPERET
Üç perde

EGE TİYATROSU TEMSİLERİ
Nuri Genç ve arkadaşları 26 Temmuz Salı akşamı Üsküdar Beyleroğlu bahçesinde
(Son emir: Yere yat),
Sabriye Toksesin Kıymetli konseri

— KURUNun kitap şeklinde roman tefriksaı —

Bizans İmparatorluğunun Tarihi

Bizans mevzuu uzun yıllar ayrı ayrı tetkik ve tetebbü edilmiş bir mevzu olduğu halde bugün bile aydınlatılmamış birçok tarafları vardır. Tevfik Yetimlioğlu tarafından lisanımıza çevrilen Bizans İmparatorluğunun tarihi adlı kitap bu aydınlatılmamış tarafları tesbit etmekte ve bütün Bizans tarihine temas ederek Şarki Avrupa imparatorluğunun bin senelik vukuatını hikâye etmektedir.

Fiyatı yüz kuruş olup her kitapçıda bulunur. Toptan müracaat mahalli: — İstanbul, Vakit Yurdu.

36 JOKONT GÜLÜYOR

hâlâ kapalıydı. Mister Hutton bıyıklarını okşadı ve sessizlik sanki bitmeyecekmiş kadar uzun sürdü. Mis Spens, yemeğe kalması için ısrarda bulununca, Mister Hutton reddedemedi.

Sofrayı büyük salonda kurmuşlardı. Pencereden, gittikçe yokuşlaşan bahçe, biraz ötede uzanan ovalar, kırlar, bayırlar; daha ötede tepecikler uzanıyor, yükseliyordu. Güneş aydınlık kaybolmuştu. Etrafta boğucu bir sessizlik, bir sıcaklık vardı. Gökte büyük bir bulut kümesi hızla kayıyor, uzaktan da gök gürlemeleri aksediyordu. Şemşekler çakıyordu. Gök gürültüleri daha yakından gelmeğe başladı. Rüzgâr çıktı. Uğuldadı. Uğuldadı, ve ilk yağmur taneleri seyrek seyrek düştü. Sofrayı temizlemişlerdi. Mis Spens ile Mister Hutton gittikçe kararan odada oturuyorlardı.

Mis Spens düşünceli bir sesle konuşarak, uzun süren bu sessizliği bozdu:

— Herkesin bir nebze mesut olmaya hakkı vardır sanıyorum. Siz ne düşünüyorsunuz?. dedi.

— Elbette....

Fakat bu kadın ne demek isteyordu?... Neyi kastediyordu? Şurası muhakkak ki, bir insan kendisinden bahsetmek istedi mi, hayat felsefesini umumileştirir de öyle konuşurdu.

Saadet... diye düşündü ve kendi hayatını düşündü. Ekseriyetle neşeli bir ömür sürmüştü. Kederli, tasalı anları devede kulak kabilinden ol-

JOKONT GÜLÜYOR 33

kabul etmiş idi. Varsın iflâh olmasındı? Ne çıkardı?.. İş, azamî istifadeye bakmakta idi. Engin bir mesuliyetsizlik hissi duydu.

Hürdü, hürdü.. Tuhaf bir veçhle kızı kendisine doğru çekti. Genç kız, adamın kaba öpücükleriyle, âdeta uykusundan sıçrayarak korku içinde ve şaşırmış bir halde uyandı.

Huttonun şöhvet kasırgası, fırtınası birden dindi. Be adam, şimdi huzur verici bir neşe içinde yüzünyordu. Havada sanki duyulmayan, fakat biribiri arkasına halkalanan kahkahalar uçuşuyordu.

Aşkın uzak ülkelerinden, dünyalarından Dorisin ince ve yumuşak sesi akislendi:

— Seni, hiç kimse acaba benimkadar sevebilir mi Teddi?.. diyordu.

Mister Hutton cevap verdi:

— Evet, tanıdığım birisi var ki..

Havadaki sessiz kahkahalar, büyüyor, büyüyor ve sessizliği yırtarak tekrar patlamay hazırlanıyordu.

Şimdi genç kadının sesi hırçınlaştı. Hiddet, şüphe, ıstırap ahenkleriyle çınlayarak sordu:

— Kim?.. Söyle bana?.. Kimi kastediyorsun, Teddi.?

— Aaah!...

— Kim?...

— Asla bulamazsın.

T. C. Ziraat Bankası

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye verecek

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Aded	1,000	liralık	4,000	Lira
4	„	500	„	2,000	„
4	„	250	„	1,000	„
40	„	100	„	4,000	„
100	„	50	„	5,000	„
120	„	40	„	4,800	„
160	„	20	„	3,200	„

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 LIRADAN AŞAĞI DÜŞMİYENLERE ikramiye çıktığı takdirde % 20 FAZLASİLE verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

DENİZBAN

İstanbul şubesi Müdürlüğünden:

Telli tabye Klavuzluk binasının tamiratı

1 — Karadeniz Boğazındaki Telli Tabye Klavuzluk binasının tamir işleri açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme, 28-7-938 perşembe günü saat on buçukta şubemiz Levazım Dairesi binalar kısmında yapılacaktır.

3 — Şartname, resim ve keşifler bu serviste görülebilir.

4 — Eksiltmeye iştirak edeceklerin teminatlarile yazılı gün ve müracaatleri.

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satınalma Komisyonundan:

1 — Bir tanesine bir lira kıymet biçilen vasıf ve örneğine uygun iki bin beş yüz ekmek torbası 2 - 8 - 938 salı günü saat onda açık eksiltmesiyle satın alınacaktır.

2 — Şartnamesi parasız olarak komisyondan alınabilecektir. Eksiltmeye girmek isteyenlerin dokuz yüz otuz yedi buçuk liralık muvakkat ve kanun ve şartnamede yazılı belgeleri muhtevi teklif mektuplarını belli gün saat dokuza kadar komisyona vermiş olmaları. (2394)

Türk Hava Kurumu

Büyük Piyangosu

4. üncü keşide 11 Ağustos 938 de

Büyük ikramiye 50.000 Lira

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (5 20.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

Birinci sınıf Operatör

Dr. CAFER TAYYAR

Umumî cerrahî ve sinir, dimağ estetik cerrahisi mütehassısı

PARİS TIP FAKÜLTESİ S. ASİSTANI

Erkek, kadın ameliyatları, dimağ estetik "yüz„ meme, karın buruşukluğu ve gençlik ameliyatı„

(Nisaiye ve doğum mütehassısı)

Muayene sabahları 8 den 10 a kadar

Meccanen

Öğleden sonra ücretlidir. Tel 44086

Beyoğlu Parmakkapı, Rumeli han. 1.

Göz Hekimi

Dr. Murat Rami Aydın

Muayenehanesini Taksim-Talimane Tarlabaşı Cad. *URFA* Apt. nına nakletmiştir. Tel: 41553

Pazardan maada hergün: Öğleden sonra saat ikiden altıya kadar

ZAYİ

Ehliyet ve karnemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. — *2571 No. lu arabanın arabacısı 3701 sicil No. Bayram Yeni.* "26257„

Kültür Bakanlığından:

Ankara İnşaat Usta okulu ile Ankara, Aydın, Bursa, Diyarbakır, Edirne, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Konya, bölge sanat okullarına talebe alınacaktır.

1 — Parasız yatılı olarak girmek isteyenler bulundukları vilâyet merkezlerinde açılacak müsabaka imtihanında kazanacaklar arasından seçilecektir.

2 — Paralı yatılı veya yatısız girmek isteyenler için imtihan yoktur. Parasız yatılı girmek isteyenlerin en çok 18 Ağustos 1938 akşamına kadar bulundukları yerlerin kültür direktörlüklerine müracaat etmeleri lâzımdır.

Paralı yatılı veya parasız yatılı girecekler yukarıda adları yazılı okulların kültür direktörlüklerine 1 Teşrinievvel tarihine kadar müracaat edebilirler. (2654) (4807)

DOKTOR

Necattin Atasagun

Her gün sabahları sekiz buçuğa akşamları 17 den 20 ye kadar Lâle Ü tayyare apartmanları ikinci daire 17 numarada hastalarını kabul eder. Cumartesi günleri 14 den 20 ye kadar hastalarını parasız. Kurun, Haber okuyucularını dakupon mukabilinde muayene eder. Telef. 23652

Yeni teslim ilmühaberleri

Rizikosuz yok
Kaygısız yok
Emniyet daha
Faiz daha

HOLANTSE BANK ÜNİ

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V. AMSTERDAM

— KURUNun kitap şeklinde roman tefriksası —

34 JOKONT GÜLÜYOR

Mister Hutton yoruluncaya kadar işi alaya vurdu. Sonunda da "öbürüsü" nün ismini ortaya attı ve Canet Spens.. dedi.

Doris kulaklarına inanamıyordu:

— Manordaki Mis Spens mi? Şu yaşlı kadın hani?... Gülünç vallahi?.. dedi.

Mister Hutton da güldü ve Dorisi inandırmaya çalıştı:

— Doğru kızım, doğru. Kadın bana prestiş ediyor. Ne hoş bir eğlence değil mi?.. Buradan dönünce hemen gidip ziyaret edeceğim onu. Hem biliyor musun ne var?. Kadının fikri benimle evlenmek...

— Fakat sen evlenmeyeceksin. Böyle bir niyetin yok değil mi, Teddi?..

Mister Hutton yüksek sesle güldü. Fakat bu gülüşün altında müthiş bir alay gizliydi:

— Ben, seninle evlenmek niyetindeyim, cicim.. dedi ve bunu söylerken de ömründe ilk defa olarak en güzel nükteyi savurduğuna inandı.

Mister Hutton, Sauthendden yeniden evlenmiş bir adam olarak ayrıldı. Bir müddet için bu kararlarını gizli tutacaklardı. Kimseye söylemiyeceklerdi. Sonbaharda birlikte Avrupaya gideceklerdi, o zaman evlendiklerini herkese bildirecek, yayacaklardı ve bu vakte kadar da Daris kendi evinde oturacak, Hutton da ayrı yaşıyacaktı. —

Hutton evine döndüğünün ertesi günü öğleden sonra Mis Spensi ziyarete gitti. Yaşlı kız, onu gene o mahut Jokont gülümsemesiyle karşıladı:

JOKONT GÜLÜYOR 35

— Geleceğinizi biliyordum.. dedi.

Mister Hutton, kahramanca bir cevap verdi:

— Uzaklaşmaya, ayrı durmaya dayanamadım...

Yazlık evde oturuyorlardı. Hoş bir yerdi burası. Daima yeşil fundalıkların içine gömülmüş kubbeli bir köşkcüktü burası..

Mister Hutton konuştu:

— Sonbaharda İtalyaya gitmek isteyorum..

Neşeli, alaylı bir heyecanla kaynamak, fıkırdamak, köpürmek, taşmak isteyen çapkın adam, bu haliyle tıpkı açılmaya mehya bir bira şişesine benzeyordu.

Mis Spens derin yir vectle gözlerini kapadı ve:

— İtalya mı?.. diye mırıldandı. Ruhum oralarda dolaşıyor, sanki..

— Ruhunuz dolaşacağına, kendiniz neye gitmeyorsunuz?..

— Bilmem Hem, insan tek başına gitmek gayret ve arzusunu duymayor ki..

— Yalnız... Evet, pencereden kopup gelen şarkılar ve kitar sesleribarında, yalnız başına seyahat etmekte hiç de tat olmaz.. Çok doğru.

Mis Spens konuşmadan, cevap vermeden iskemlesinde arkaya doğru yaslandı. Gözleri daha

Dün Ve Yarın Tercüme Külliyatı

Son defa neşredilen Bizans İmparatorluğu tarihi ile 66 cilt tamamlanmıştır.

Başlı başına bütün ilim severleri doyuracak derecede güzel olan bu kütüphane içinde iktisadî, edebî ve ilmî mevzular üzerine yazılmış en yeni kitapları bulursunuz, Tercümeleri Türk okuyucularının çok yakından tanıdığı şahsiyetler tarafından yapılmıştır. Kitapları toptan ve muhtelif serileri perakende olarak alanlara tenzilât yapılır. Müracaat yeri: İstanbul — Vakit Yurdu.

ZAYİ

6518 numaralı şoför ehliyetnamemi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. — *Ahmet oğlu Yu*

Sahibi ASIM US

Neşriyat müdürü Refik A. S